

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR
SANITARNY W IŁAWIE

**STAN HIGIENICZNO-
SANITARNY POWIATU
IŁAWSKIEGO
ZA ROK 2024**

Szanowni Państwo,

Realizując obowiązek wynikający z dyspozycji art. 12a ust. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, przedkładam Państwu ocenę stanu sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej w powiecie iławskim w 2024 r.

Państwowa Inspekcja Sanitarna odgrywa znaczącą rolę w ochronie zdrowia ludzkiego poprzez zapobieganie i ograniczenie występowania chorób, zwłaszcza chorób zakaźnych i zawodowych, a także przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych. Podejmowane działania poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego służą zapewnieniu bezpieczeństwa sanitarnego mieszkańcom powiatu iławskiego.

Ocena obejmuje zagadnienia i problemy zdrowotne, nad którymi Państwowa Inspekcja Sanitarna jako instytucja powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego sprawuje nadzór. Zawiera informacje o warunkach: higieny środowiska, higieny pracy w zakładach pracy, warunkach zdrowotnych żywności i żywienia oraz kosmetyków, higieny wypoczynku i rekreacji, higieny procesów nauczania i wychowania, warunkach higieniczno-sanitarnych obiektów użyteczności publicznej,

W naszej działalności bardzo ważna jest również edukacja zdrowotna prowadzona przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Iławie.

Z wyrazami szacunku

*/-/ Maciej Mikołajczyk
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Iławie*

Spis treści

HIGIENA KOMUNALNA.....	4
HIGIENA PRACY.....	15
BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA.....	30
HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY.....	41
EPIDEMIOLOGIA.....	45
ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY.....	57
PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA.....	60
LABORATORIUM BADAŃ ŚRODOWISKOWYCH I EPIDEMIOLOGICZNO- KLINICZNYCH.....	72
DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNO-REPRESYJNA PSSE W ŁAWIE ZA ROK 2023.....	75
WNIOSKI	76

HIGIENA KOMUNALNA

OCENA JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

Jakość wody przeznaczonej do spożycia powinna odpowiadać wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294). Badanie pobranych próbek wody do spożycia przez ludzi wykonują laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej lub inne laboratoria o udokumentowanym systemie jakości badań zatwierdzonym przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, stosownie do ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, woda jest w pełni bezpieczna dla zdrowia jeśli spełnia określone w nim wymagania. Przekroczenie parametrów określonych w rozporządzeniu wymaga każdorazowo dokonania oceny zagrożeń i oszacowania ryzyka wystąpienia potencjalnych zdarzeń niebezpiecznych dla zdrowia konsumentów oraz określenia przydatności wody do spożycia. Ocena jakości wody jest sporządzana osobno dla każdego wodociągu.

Zaopatrzenie w wodę

Ujęcia wody do picia na terenie powiatu iławskiego oparte są na wodach podziemnych. Ujmowana woda jest poddawana procesowi uzdatniania poprzez proces filtracji, który odbywa się w tzw. stacjach uzdatniania wody. Pozyskiwane wody podziemne bogate w substancje mineralne, zwłaszcza w związki żelaza, manganu, amoniaku, sporadycznie w siarkowodór wymagają uzdatniania przy zastosowaniu nowoczesnych urządzeń uzdatniających. Chlorowanie stosuje się jedynie awaryjnie w przypadku wtórnego zanieczyszczenia bakteryjnego i profilaktycznie po wykonaniu robót hydraulicznych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny (PPIS) w Iławie w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę (ujmowania, dostarczania i uzdatniania wody) nadzorem obejmuje:

- 7 producentów wody działających w formie przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych,
- 9 podmiotów dostarczających lub wykorzystujących wodę pochodzącą z indywidualnego ujęcia w ramach działalności gospodarczej lub w budynkach użyteczności publicznej, budynkach zamieszkania zbiorowego lub w podmiotach działających na rynku spożywczym, wykorzystujących wodę.

W ramach bieżącego nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia w 2024 roku skontrolowano **39 urządzeń wodociągowych**, w których przeprowadzono **133 kontrole** i pobrano **253 próbki wody**.

Wyniki badań jakości wody uzyskiwane były w ramach:

- kontroli jakości wewnętrznej wody, prowadzonej przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne,
- kontroli jakości wewnętrznej wody, prowadzonej przez podmioty wykorzystujące wodę, pochodzącą z indywidualnego ujęcia,
- prowadzonego przez PPIS w Iławie nadzoru nad jakością wody.

W 2024 roku z wody wodociągowej korzystało **85 787** osób na terenie powiatu iławskiego (stan na dzień 31.12.2024 r. – dane przedstawione przez miejskie i gminne instytucje samorządowe). Powiat iławski obejmuje 5 miast i **221** miejscowości wiejskich, z czego zwodociągowanych jest **210** miejscowości, natomiast nadal pozostają niezводociągowane miejscowości: Katarzynki, Mały Bór, Nowy Ostrów, Papiernia, Solniki, Kaletka (gm. Iława), Raczek (gm. Lubawa), Skitławki, Polajny, Kątki, Kiemiany (gm. Zalewo).

Ze względu na dobową produkcję dostarczanej wody w powiecie iławskim odnotowano produkcje wody:

$>1000 \leq 10000 \text{ m}^3/24 \text{ h}$ - **2 wodociągi** zbiorowego zaopatrzenia w wodę, tj.: wodociąg w Iławie i wodociąg w Lubawie.

$>100 \leq 1000 \text{ m}^3/24 \text{ h}$ – **20 wodociągów** zbiorowego zaopatrzenia w wodę, tj.: wodociąg w: Kisielicach, Jędrychowie, Klimach (**gm. Kisielice**), Gulbiu, Ząbrowie, Kałdunach, Frednowych, Ławicach, Franciszkowie, Woli Kamieńskiej (**gm. Iława**), Łążynie, Omulu, Targowisku, Wałdykach (gm. Lubawa), Suszu, Redakach, Jawtach Małych (**gm. Susz**), Zalewie, Borecznie, Kupinie (**gm. Zalewo**).

$\leq 100 \text{ m}^3/24 \text{ h}$ – **9 wodociągów** zbiorowego zaopatrzenia w wodę, tj.: wodociąg w: Siemianach (gm. Iława), Januszewie, Falknowie, Lubnowy Wielkie, Dolina (gm. Susz), Dobrzyki, Międzychód, Urowo, Janiki Małe (gm. Zalewo).

9 indywidualnych ujęć wody (podmioty prowadzą kontrolę wewnętrzną oraz nadzór prowadzony przez PPIS), tj.: ujęcie w: Spółdzielni Mleczarskiej „Mlekovita” w Lubawie, Spółdzielni Mleczarskiej „Mlekovita” w Suszu, Zakładzie Drobiarskim „Lech-Drób” Sp. z o.o. w Zalewie, Zakładzie Produkcyjnym „Barton” w Karasiu, Xella Sp. z o.o. Zakład w Iławie, Amelo Sp. z o.o. Zakład w Iławie, Zakładzie Karnym w Iławie, Ośrodku Wypoczynkowym TVP w Sarnówku, Letnisku Chmielówka w Nowe Chmielówko.

Działania prowadzone w roku 2024 w ramach nadzoru sanitarnego nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

W 2024 r. PPIS w Iławie w ramach nadzoru sanitarnego nad zbiorowym zaopatrzeniem w wodę ze względu na stwierdzone zanieczyszczenie mikrobiologiczne (obecność bakterii grupy coli na

poziomie alarmowym oraz enterokoków) **wydał 3 decyzje, w których stwierdził brak przydatności wody do spożycia**, obligując tym samym administratorów wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę w miejscowości Omule, Wałdyki (gm. Lubawa), Siemiany (gm. Iława) do podjęcia natychmiastowych działań naprawczych, zmierzających do doprowadzenia jakości wody do wymaganych parametrów czystości mikrobiologicznej, przewidzianych dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Ponadto, ze względu na zanieczyszczenie mikrobiologiczne (nieprawidłowe zmiany parametru ogólna liczba mikroorganizmów oraz poziom ostrzegawczy bakterii grupy coli) oraz fizykochemiczne (ponadnormatywna wartość manganu, żelaza, mętności), PPIS w Iławie wydał **8 decyzji, w których stwierdził warunkową przydatność wody do spożycia**, obligując tym samym administratorów wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę w miejscowości Lubawa, Omule (gm. Lubawa), Klimy (gm. Kisielice), Międzychód, Urowo (gm. Zalewo) i właścicieli ujęć indywidualnych (Spółdzielnia Mleczarska Mlekovita w Lubawie, Amelo Sp. z o.o., Zakład w Iławie, Letnisko Chmielówka w miejscowości Nowe Chmielówko) do podjęcia natychmiastowych działań naprawczych, zmierzających do doprowadzenia wartości parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych przewidzianych dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Zanieczyszczenie wody pod względem mikrobiologicznym może stanowić zagrożenie dla zdrowia ludzkiego. Woda, w pewnych okolicznościach może być czynnikiem chorobotwórczym, nawet epidemicznym, głównie chorób zakaźnych przewodu pokarmowego wywoływanych przez bakterie, wirusy czy pasożyty. Długotrwale utrzymujące się skażenie wody pitnej bakteriami, może przyczynić się do negatywnych skutków zdrowotnych dla konsumenta. Obecność stwierdzonych bakterii grupy coli w wodzie stwarzała bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia ludzkiego i mogła być przyczyną powstawania i szerzenia się chorób zakaźnych oraz infekcji i zaburzeń żołądkowo–jelitowych wśród osób korzystających z wody z ww. wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz ujęć indywidualnych. Bakterie z grupy coli nie powinny występować w uzdatnionej wodzie. Stwierdzona ich obecność w wodzie pochodzącej z ujęcia wodnego, mogła sugerować nieodpowiednie jej uzdatnianie, wtórne zanieczyszczenie lub nadmierną zawartość substancji odżywczych w wodzie.

W wodociągach zbiorowego zaopatrzenia w wodę czy w ujęciach indywidualnych w ramach działalności gospodarczej, w których stwierdzono niewłaściwą jakość wody, administratorzy przede wszystkim przeprowadzali intensywne płukanie sieci wodociągowej oraz urządzeń uzdatniających, zwiększali częstotliwość poboru próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej.

Na 31 grudnia 2024 r.:

- **woda** pochodząca z indywidualnego ujęcia na terenie Letniska Chmielówka (obiekt sezonowy) w miejscowości Nowe Chmielówko (orzeczona warunkowa przydatność wody

w 2024 r.), – nie spełniała wymagań w zakresie parametrów mikrobiologicznych (nieprawidłowe zmiany parametru ogólna liczba mikroorganizmów) i fizykochemicznych (mangan).

- **woda** pochodząca z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę w miejscowości Międzychód i Urowo (gm. Zalewo) (orzeczona warunkowa przydatność wody w 2024 r.)– nie spełniała wymagań w zakresie parametrów fizykochemicznych (mangan, mętność, żelazo).

Ponadto, od 9.06.2020 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Iławie prowadził postępowanie administracyjne (warunkowa przydatność wody do spożycia) zobowiązujące stronę do doprowadzenia jakości wody pod względem wartości parametrów fizykochemicznych (manganu, żelaza, jonu amonowego i mętności) do wartości wymaganych w części C załącznika nr 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi - 22 października 2024 r. postępowanie ostatecznie zakończono.

W pozostałych urządzeniach wodociągowych PPIS w Iławie, na podstawie sprawozdań z badań jakości wody uzyskanych od producentów wody oraz sprawozdań w ramach nadzoru nad jakością wody, stwierdzał przydatność wody do spożycia – wartości parametryczne wszystkich parametrów

Długość sieci wodociągowych w wodociągach zaopatrujących w wodę mieszkańców powiatu iławskiego wynosi **1 352,60 km** i systematycznie jest rozbudowywana.

Pozostali mieszkańcy powiatu iławskiego zaopatrują się w wodę z własnych ujęć. Studnie przydomowe nie są objęte nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej i dlatego nie można ocenić jakości wody ujmowanej ze studni. Niekorzystny wpływ na jakość wody z ujęć indywidualnych może mieć zbyt małe skanalizowanie miast i wsi, a także nieszczelne szamba przydomowe.

Ciepła woda użytkowa

Poza wymaganiami przyjętymi dla wody przeznaczonej do spożycia, ciepła woda musi spełniać wymagania w zakresie parametru *Legionella* sp. Zapisy rozporządzenia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, określone w części A załącznika nr 5, obligują do wykonywania badań na obecność *Legionella* sp. w przedsiębiorstwach podmiotu wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne, właścicieli lub zarządców budynków zamieszkania zbiorowego oraz budynków użyteczności publicznej, w których w trakcie ich użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny.

Legioneloza jest chorobą układu oddechowego, wywoływaną przez bakterie *Legionella* sp., które mogą przeżyć w wodzie o bardzo różnej temperaturze. Optymalna temperatura dla rozwoju bakterii *Legionella* sp. (od 20°C do 50°C) jest również najczęściej utrzymywaną temperaturą wody w instalacji ciepłej wody użytkowej w budynkach. W związku z powyższym, należy dokonywać okresowych przegrzewów instalacji podwyższając temperaturę wody >70°C. Bakterie *Legionella* sp.

występują m.in. w sieciach kanalizacyjnych, urządzeniach kąpielowych, prysznicach, myjniach, klimatyzatorach. Do zakażenia bakterią *Legionella* sp. dochodzi drogą inhalacyjną poprzez wdychanie skażonego aerozolu wraz z parą wodną. Ze względu na powszechne zasiedlanie instalacji wodnych pałeczkami *Legionella* sp. i realne zagrożenie zakażenia ludzi niezmiernie ważne jest prowadzenie działań mających na celu ograniczenie ich występowania i namnażania.

W 2024 r. badania na obecność bakterii z rodzaju *Legionella* sp. zostały wykonane w:

- w 14 budynkach zamieszkania zbiorowego (Stary Tartak w Iławie, OSiR w Lubawie, Pokoje Gościnne Leśna w Iławie, Hotel Port 110 w Iławie, Hotel Spichlerz w Lubawie, Ośrodek Wczasowy Gerczak w Jażdżówkach, Nad Sandelą w Lubawie, Pokoje Gościnne Kaper w Iławie, Villa Mazury w Iławie, Pałac Mortęgi, Pokoje Gościnne Copernicus w Targowisku Dolnym, Pokoje Gościnne „Warmianka” w Suszu, Pokoje Gościnne Agro-Bał w Bałoszykach, OW TVP w Sarnówku),
- w 7 budynkach użyteczności publicznej (Powiatowym Szpitalu im. Władysława Biegańskiego w Iławie, Centrum Kardiologii Scanmed w Iławie, Niepublicznym Zakładzie Opieki Długoterminowej w Lubawie, Domu Pomocy Społecznej w Suszu, Domu Pomocy Społecznej w Lubawie, Domu Pomocy Społecznej w Iławie, Domu Seniora Gołębi Dwór w Kamieniu Małym),

W wyniku przeprowadzonej kontroli jakości ciepłej wody użytkowej stwierdzono w 5 placówkach skażenie sieci wodnej bakteriami z rodzaju *Legionella* sp. W związku z tym PPIS w Iławie wydał łącznie 7 decyzji nakazujących podjęcie działań naprawczych w zakresie poprawy jakości wody – postępowania zakończono

STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Basen kąpielowy

W 2024 r., przeprowadzono 1 kontrolę stanu sanitarno-technicznego obiektów basenowych oraz kontrolę jakości wody w pływalniach (łącznie pobrano **10 próbek wody**).

- Iławskie Centrum Sportu, Turystyki i Rekreacji w Iławie jest zarządcą pływalni przy ul. Biskupskiej 2, w której znajdują się 4 niecki basenowe oraz zespół odnowy biologicznej, w tym: 2 sauny suche, sauna parowa, solarium oraz komnata solna.
- GHT Sp. z o.o. s. k., ul. Wyspiańskiego 46/17 w Ciechanowie jest zarządcą pływalni w obiekcie Grand Hotel Tiffi, ul. Dąbrowskiego 9 w Iławie, w której znajdują się 3 niecki basenowe.

W 2024 r. woda spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2022 r., poz. 1230).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Iławie posiada w ewidencji obiektów nadzorowanych na terenie powiatu iławskiego obiekt hotelarski „Pałac Mortęgi” Sp. z o.o. w Mortęgach, który zapewnia usługi związane z odnową biologiczną. W ww. obiekcie zorganizowano niecki basenowe, tj: basen rekreacyjny, brodzik i jacuzzi, których nie można zdefiniować do kategorii pływalni z uwagi na niespełnianie ustawowej definicji tego obiektu (zgodnie z pismem Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 1.04.2016 r., znak: GIS-BW-43232-22/AS-16, SK 11981/2016). Jednakże, mając na względzie bezpieczeństwo sanitarne oraz w oparciu o szacowanie ryzyka zdrowotnego w nadzorowanym obiekcie, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Iławie sprawuje nadzór w ramach bieżących kontroli podmiotu oraz analizy wewnętrznej kontroli badań jakości wody basenowej, prowadzonych zgodnie z ustalonym harmonogramem jak również przedkładanych sprawozdań laboratoryjnych.

Hotele i inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

Zgodnie z ewidencją obiektów nadzorowanych przez PPIS w Iławie, na 31 grudnia 2024 r., na terenie powiatu iławskiego funkcjonowało 7 hoteli, 1 motel, 4 pensjonaty oraz 55 innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie.

W 2024 r., w tych obiektach przeprowadzono 35 kontroli. Podczas przeprowadzonych kontroli w 3 obiektach stwierdzono niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny i techniczny oraz w 3 obiektach stwierdzono niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny. Nałożono 2 mandaty karne na kwotę 200 zł.

Pola biwakowe i kempingowe

W ewidencji nadzorowanych obiektów znajduje się 6 pól biwakowych i 2 pola kempingowe. W 2024 r. przeprowadzono 1 kontrolę pola biwakowego. Podczas przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Domy Pomocy Społecznej (DPS) posiadające wpis do rejestru wojewody warmińsko-mazurskiego

Pod nadzorem PPIS w Iławie znajdują się 3 obiekty na 185 miejsc (DPS w Lubawie i Filia w Iławie, DPS w Suszu). W 2024 r. w obiektach przeprowadzono kontrolę sanitarną zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem kontroli na 2024 r.

Przeprowadzona kontrola w Domu Pomocy Społecznej w Suszu, ul. Iławska 42 wykazała nieprawidłowości w zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania sanitarno-techniczne (niewłaściwy stan sanitarno-techniczny ścian w pomieszczeniach: przechowywania bielizny brudnej, magazynu pralni, toalecie dla pracowników pralni, niewłaściwy stan sanitarno-techniczny ścian i sufitu w pomieszczeniach: szatni dla pracowników oddziałowych, toalecie dla pracowników oddziałowych, niewłaściwy stan sanitarno-techniczny pokoju nr 2/8, piętro I, oddział I) – postępowanie trwa.

Przeprowadzona kontrola Domu Pomocy Społecznej w Lubawie, ul. Grunwaldzka 16, 14-260 Lubawa wykazała nieprawidłowości w zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania sanitarno-techniczne (niewłaściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczenia na odpady medyczne - ubytek w ścianie w związku z awarią rury, ubytki farb oraz zacieki, niezabezpieczona rura) - postępowanie trwa. Ponadto, od 19 października 2021 r. trwa postępowanie administracyjne zobowiązujące stronę do doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno-technicznego ściany na poziomie piwnicy w ciągu komunikacyjnym w Domu Pomocy Społecznej w Lubawie.

Placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku w tym prowadzonych na podstawie przepisów o działalności gospodarczej umieszczone w rejestrze wojewody warmińsko-mazurskiego

Pod nadzorem PPIS w Iławie znajduje się 1 obiekt na 60 miejsc: Dom Seniora „Gołębi Dwór” Kamień Mały 1C, gm. Iława prowadzony przez „WI-KA” Sp. z o.o. w Kamieniu Małym.

W 2024 r. przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

Miejsce, w których udziela się tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, umieszczone w rejestrze wojewody warmińsko-mazurskiego

Pod nadzorem PPIS w Iławie znajduje się placówka udzielająca tymczasowego schronienia działająca pod nazwą: Stowarzyszenie „Pomocni Ludziom” im. Zenona Noconia w Rucewie gm. Zalewo na liczbę miejsc 58.

W 2024 r. przeprowadzona kontrola wykazała nieprawidłowości w zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania sanitarno-techniczne (niewłaściwy stan sanitarno-techniczny ścian, sufitów i posadzek w sanitariatach ogólnodostępnych, niewłaściwy stan sanitarno-techniczny sufitów w pokojach mieszkalnych nr 1 i 2, brak pomieszczenia do prania oraz suszenia pościeli, bielizny i odzieży mieszkańców, niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny wejścia do budynku głównego). Nałożono 1 mandat karny na kwotę 100 zł. – postępowanie trwa.

Środowiskowe Domy Samopomocy

Pod nadzorem PPIS w Iławie znajdują się 3 obiekty: Środowiskowy Dom Samopomocy w Lubawie, ul. Kupnera 18, Środowiskowy Dom Samopomocy dla Dorosłych w Suszu, Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Iławie, ul. 1 Maja .

W 2024 r. przeprowadzono 3 kontrole, podczas których nie stwierdzono nieprawidłowości.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej

W ewidencji w 2024 r. znajdowały się 93 zakłady fryzjerskie, 83 zakłady kosmetyczne, 31 zakładów odnowy biologicznej, 4 zakłady tatuażu, 15 zakładów, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z ww. usług – przeprowadzono łącznie 78 kontroli.

W porównaniu do lat ubiegłych wzrosła liczba zakładów kosmetycznych, w których stosuje się

narzędzia jednorazowego użytku oraz bielizny jednokrotnego użytku (podkłady, prześcieradła, peleryny).

Prowadzący zakłady kosmetyczne, odnowy biologicznej, zabiegi pedicure, manicure czy inne zabiegi upiększające – o ile nie korzystają oni wyłącznie z wyrobów jednorazowego użytku, a stosują narzędzia wielokrotnego użytku, zlecają usługę sterylizacji innemu wykonawcy, który przeprowadza proces dekontaminacji i spełnia wymogi Centralnej Sterylizatorni, zgodnie z systemem zarządzania jakością lub GMP (wymóg walidacji procesów) lub korzystają z wyrobów sterylnych przygotowanych we własnym zakresie – posiadają wówczas zorganizowane stanowisko sterylizacji gabinetowej.

W trakcie kontroli ww. zakładów szczególną uwagę zwracano na przestrzeganie procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi, w tym: właściwą higienę rąk, właściwe przeprowadzanie procesów dekontaminacji narzędzi wielokrotnego użytku, dekontaminację pomieszczeń, postępowanie z bielizną, z narzędziami, z odpadami niebezpiecznymi i komunalnymi. Za stwierdzenie naruszeń w ww. zakresie było wdrażane postępowanie mandatowe.

Nałożono łącznie 4 mandaty karne na kwotę 1000 zł za nieprzestrzeganie procedur obowiązujących w ww. obiektach.

Ocena stanu sanitarnego kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpieli

Warunkiem koniecznym do zapewnienia bezpieczeństwa osób korzystających z akwenów wodnych do kąpieli jest zorganizowanie kąpieliska.

W sezonie kąpielowym 2024 roku na terenie powiatu iławskiego funkcjonowały 2 kąpieliska. Zorganizowano 1 miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli.

Kąpieliska:

- Kąpielisko Miejskie Iława-Chodkiewicza, organizator: Iławskie Centrum Sportu, Turystyki i Rekreacji.
- Kąpielisko Miejskie Iława-Kajki, organizator: Iławskie Centrum Sportu, Turystyki i Rekreacji.

Miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli:

- „Promyk 1” w Siemianach, organizator: Stowarzyszenie Promyk, ul. Pogodna 8, 82-500 Kwidzyn

Organizatorzy kąpielisk i miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli przedkładali do wglądu PPIS w Iławie sprawozdania z przeprowadzonych badań jakości wody. Na ich podstawie dokonywano bieżącej oceny jakości wody. Łącznie wydano 10 ocen o przydatności wody do kąpieli. Bieżące dane dotyczące kąpielisk umieszczane były w serwisie kąpieliskowym na stronie internetowej Głównego Inspektora Sanitarnego.

Przeprowadzono 3 kontrole plaż – obiekty były przygotowane do sezonu turystycznego.

W sezonie kąpielowym 2024 r., woda w kąpieliskach i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli na terenie powiatu iławskiego była przydatna do kąpieli.

Na terenach gmin znajdują się miejsca rekreacji wodnej, które nie posiadają statusu ani kąpieliska ani miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli. Kąpielisko należy do obiektów stale monitorowanych, odpowiednio zarządzanych i spełniających wysokie standardy bezpieczeństwa, a tym samym przyczynia się do promocji danego terenu. Dlatego, niezwykle ważnym zadaniem gmin jest zapewnienie bezpieczeństwa osób korzystających i kąpiących się, a także zorganizowanie wyznaczonych miejsc w taki sposób, aby spełniały status kąpieliska.

Imprezy masowe

W 2024 r. wydano 17 pozytywnych opinii na przeprowadzenie imprez masowych pod nazwą:

- „FSC 8: Iława Fight Night” (organizator: Pomorskie Stowarzyszenie Rozwoju Sztuk Walki Furia Bytów, ul. Lęborska 17C, 77-100 Bytów),
- „Obchody 30-lecia funkcjonowania firmy DAM-ROB” (organizator: DAM-ROB Sp. z o.o. Sp. K., ul. 29 Stycznia 9, 14-230 Zalewo),
- „Dni Kisielic” (organizator: Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Kisielicach),
- „Koncert Cerekwicka z zespołem” (organizator: Centrum Sportu i Rekreacji im. Jana Pawła II w Suszu, ul. Piastowska 5 c, 14-240 Susz),
- XVIII Festiwal Nad Jeziorakiem” (organizator: Gminny Ośrodek Kultury w Lasecznie),
- „Dni Iławy”(organizator: Iławskie Centrum Kultury w Iławie),
- „Castle Night” (organizator: progresja Music Zone Sp. zo.o., Fort Wola 22, 01-258 Warszawa),
- "Blender Art. Festival” (organizator: Suski Ośrodek Kultury w Suszu),
- Soundlaeke Festival”(organizator: Iławskie Centrum Kultury w Iławie),
- "Szanty nad Jeziorakiem" (organizator: Iławskie Centrum Kultury w Iławie),
- „Złota Tarka” (organizator: Iławskie Centrum Kultury w Iławie),
- "Dni Zalewa i Święto Płonów 2024" (organizator: Miejsko-Gminne Centrum Kultury w Zalewie),
- "Rock nad Jeziorakiem" (organizator: Iławskie Centrum Kultury w Iławie),
- „Rozgrywki Futsalowe 2024-2025" (organizator: Klub Sportowy Constarec w Wałydkach),
- "Dni Lubawy 2023" (organizator: Ośrodek Sportu i Rekreacji w Lubawie),
- „Mecz Orlen Pucharu Polski w Piłki ręcznej mężczyzn pomiędzy Aqua-Instal jeziora Iława - PGE Wybrzeże Gdańsk”, (organizator: Iławski Klub Piłki Ręcznej),
- „Koncert Noworoczny – Dancing Symfonicznie” (organizator: Iławskie Centrum Kultury w Iławie).

W czerwcu 2024 r. skontrolowano 1 imprezę masową: pt. Dni Lubawy”. Organizator zapewnił punkty poboru wody czerpalnej oraz zespoły higieniczno-sanitarne dla uczestników imprezy masowej, personelu i służb organizacyjnych. Stan sanitarno-porządkowy nie budził zastrzeżeń.

Interwencje

W 2024 r., do Sekcji Higieny Komunalnej wpłynęło **18 wniosków** z prośbą o interwencję od mieszkańców i turystów, **14** - zostało załatwionych we własnym zakresie.

Kierowane wnioski o podjęcie interwencji dotyczyły m.in.:

- niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego, sanitarno-higienicznego i technicznego w obiektach użyteczności publicznej – 6,
- niewłaściwej jakości wody do spożycia przez ludzi – 2,
- dużej liczby owadów w miejscowości Kantowo – 1,
- obecności pluskiew, gryzoni w budynkach mieszkalnych – 1,
- niewłaściwej gospodarki odpadami – 7,
- braku ogólnodostępnych toalet w parku handlowym- 1.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łławie rozpatrując każdy wniosek o interwencję zwraca szczególną uwagę na możliwość wystąpienia zagrożenia życia i/lub zdrowia ludzi. Wnoszone interwencje w części okazywały się zasadne, w pozostałych takie zagrożenie było znikome.

HIGIENA PRACY

WARUNKI HIGIENICZNO-SANITARNE ŚRODOWISKA PRACY

Sekcja Higieny Pracy rozpoznaje, ocenia i kontroluje zagrożenia zdrowotne w środowisku pracy. Nadzoruje przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w celu zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy. Sprawuje nadzór nad przestrzeganiem przepisów dotyczących czynników rakotwórczych, mutagennych i reprotoksycznych, czynników biologicznych i chemicznych występujących w środowisku pracy, a także produkcji, wprowadzania do obrotu i udostępniania na rynku substancji i mieszanin chemicznych, produktów biobójczych, detergentów, produktów kosmetycznych, prekursorów narkotyków kat. 2 i 3 oraz środków zastępczych.

W 2024 roku kontynuowano nadzór w zakresie przestrzegania przez przedsiębiorców przepisów prawnych dotyczących szkodliwych czynników biologicznych (szczególnie w zakładach pracy z 3 grupą zagrożenia biologicznego), substancji i mieszanin chemicznych, czynników lub procesów o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym (w szczególności podczas prac związanych z procesami technologicznymi narażającymi pracowników na działanie pyłów drewna, krzemionki krystalicznej (frakcja respirabilna), spalin emitowanych z silników Diesla), substancji i mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie (zarówno wprowadzanie do obrotu jak i stosowanie), prekursorów narkotyków, środków zastępczych, produktów kosmetycznych (wytwarzanie, wprowadzenie do obrotu, udostępnienie na rynku), w szczególności oznakowania oraz składu pod kątem zawartości substancji zakazanych, a także w zakresie dobrych praktyk produkcji (GMP). Pobrano również próby produktów kosmetycznych do badań laboratoryjnych w zakresie zanieczyszczeń mikrobiologicznych. Prowadzono ponadto nadzór nad stosowaniem oraz udostępnianiem na rynku produktów biobójczych m.in. przestrzegania zakazu stosowania substancji czynnych, które nie mogą wchodzić w skład produktów biobójczych, posiadania lub ważności pozwolenia na obrót produktem biobójczym, udostępniania na rynku produktów biobójczych zgodnie z wydanym pozwoleniem. Egzekwowano przestrzeganie przepisów prawnych określających dopuszczalne normatywy higieniczne czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy. Kontrolowano organizację i wyposażenie zarówno pomieszczeń pracy, jak i higieniczno-sanitarnych. Podczas kontroli sanitarnych prowadzono działania edukacyjno-informacyjne dostosowane do rodzaju zagrożeń występujących w zakładach pracy oraz zakresu działań kontrolnych.

W 2024 roku ewidencją objętych zostało **665** zakładów pracy oraz podmiotów zajmujących się obrotem chemikaliami i produktami kosmetycznymi (sklepy, hurtownie) (w 2023 r. – 656 zakładów), w których zatrudnionych było **17 603** osoby (odpowiednio w 2023 r. – 17 841 osób).

Lista podmiotów będących w ewidencji jest co roku weryfikowana oraz zmienia się na skutek przekształceń, upadłości bądź tworzenia nowych jednostek gospodarczych.

W przypadku zakładów pracy największą liczbę zatrudnionych odnotowano w działalności ujętej w:

PKD 31 – produkcja mebli – **4 859** zatrudnionych;

PKD 10 – przetwórstwo przemysłowe (produkcja artykułów spożywczych) – **1 855** zatrudnionych;

PKD 16 – produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli – **1 392** zatrudnionych;

PKD 49 – transport lądowy oraz transport rurociągowy – **837** zatrudnionych;

PKD 84 – administracja publiczna: porządek i bezpieczeństwo, ochrona przeciwpożarowa – **786** zatrudnionych;

PKD 47 – handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi – **638** zatrudnionych;

PKD 20 – produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych – **563** zatrudnionych;

PKD 41 – roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków – **559** zatrudnionych;

PKD 86 – opieka zdrowotna – **475** zatrudnionych;

PKD 22 – produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych – **423** zatrudnionych;

PKD 17 – produkcja papieru i wyrobów z papieru – **409** zatrudnionych;

PKD 45 – handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych – **401** zatrudnionych;

PKD 46 – handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi – **377** zatrudnionych;

PKD 25 – produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń – **367** zatrudnionych;

PKD 38 – działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów, odzysk surowców – **345** zatrudnionych;

PKD 13 – produkcja wyrobów tekstylnych – **306** zatrudnionych;

PKD 23 – produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych – **226** zatrudnionych;

PKD 52 – magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport – **222** zatrudnionych;

PKD 81 – działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni – **219** zatrudnionych;

PKD 02 – leśnictwo i pozyskiwanie drewna – **203** zatrudnionych;

PKD 78 – działalność związana z zatrudnieniem – **202** zatrudnionych,

PKD 85 – edukacja – **194** zatrudnionych;

PKD 01 – uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo – **180** zatrudnionych;

PKD 87 – pomoc społeczna z zakwaterowaniem – **165** zatrudnionych;

PKD 33 – naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń – **148** zatrudnionych;

PKD 29 – produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli – **134** zatrudnionych;

PKD 37 – odprowadzanie i oczyszczanie ścieków – **118** zatrudnionych;

PKD 36 – pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody – **105** zatrudnionych;

PKD 43 – roboty budowlane specjalistyczne – **104** zatrudnionych;

PKD 88 – pomoc społeczna bez zakwaterowania – **104** zatrudnionych;

PKD 28 – produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana – **101** zatrudnionych;

PKD 35 – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych – **97** zatrudnionych;

PKD 18 – poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji – **73** zatrudnionych;

PKD 96 – pozostała indywidualna działalność usługowa: pranie i czyszczenie wyrobów włókienniczych i futrzarskich, pogrzeby i działalność pokrewna – **52** zatrudnionych.

W pozostałych **PKD (03, 14, 15, 26, 30, 32, 42, 55, 56, 68, 71, 74, 75, 77, 80, 82, 91, 93)** w ewidencji widnieje **364** zatrudnionych.

Większość zewidencjonowanych podmiotów gospodarczych (**401**) stanowiły zakłady zatrudniające **do 9 pracowników** – **60,3 %** podmiotów objętych ewidencją PPIS w Iławie. Kolejną grupę podmiotów stanowiły zakłady zatrudniające **od 10 do 49 pracowników (187)** – **28,1 %**, następnie **od 50 do 250 pracowników (67)** – **10,1 %**, najmniejszą grupę stanowiły podmioty zatrudniające **powyżej 250 pracowników (10)** – **1,5 %** podmiotów objętych ewidencją PPIS w Iławie. Największa liczba zakładów występuje w handlu detalicznym i hurtowym (**PKD 46, 47**) – **153 sklepy/hurtownie**, naprawie pojazdów samochodowych (**PKD 45**) – **51 zakładów**, przy produkcji wyrobów z drewna (**PKD 16**) – **43 zakłady** oraz produkcji mebli (**PKD 31**) – **40 zakładów**.

Środowisko pracy i narażenie zawodowe

Czynniki rakotwórcze, mutagenne lub reprotoksyczne (CMR)

Zakłady, w których występują czynniki rakotwórcze, mutagenne lub reprotoksyczne według działów PKD przedstawia poniższa tabela.

Struktura zakładów wg Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)		Liczba zakładów	Liczba pracowników narażonych	Czynnik rakotwórczy ^{1/} / czynnik mutagenny ^{2/} / czynnik reprotoksyczny ³
02	Leśnictwo i pozyskiwanie drewna	7	63	pyły drewna
		1	9	pyły drewna, benzyna
03	Rybacktwo	2	7	siarczan(VI) niklu(II)

10	Przetwórstwo mleka i wyrób serów	2	9	fenoloftaleina
16	Produkcja wyrobów z drewna	2	82	pyły drewna, spaliny Diesla
		39	926	pyły drewna
20	Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	1	33	dichromian(VI) potasu, fenoloftaleina, formaldehyd, chinolina, krzemionka krystaliczna, olej mineralny
22	Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	1	1	benzyna
		1	5	spaliny Diesla
		1	6	krzemionka krystaliczna
23	Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	4	25	krzemionka krystaliczna
25	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	1	2	benzyna
		1	12	pyły drewna
		1	7	krzemionka krystaliczna, olej mineralny
		2	5	krzemionka krystaliczna
28	Produkcja maszyn i urządzeń	2	5	spaliny Diesla
29	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli	1	2	tlenek chromu
30	Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	1	8	pyły drewna
31	Produkcja mebli	30	1706	pyły drewna
		1	71	krzemionka krystaliczna, pyły drewna
		1	714	pyły drewna, krzemionka krystaliczna, spaliny Diesla, formaldehyd
33	Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	1	3	olej mineralny
		1	6	krzemionka krystaliczna
35	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	2	13	krzemionka krystaliczna

36	Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	1	1	dichromian(VI) potasu, dichlorek kobaltu
37	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	1	1	dichromia(VI) potasu, dichlorek kobaltu
		1	4	azbest
38	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców	1	2	olej mineralny
		2	7	azbest
41	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	1	1	krzemionka krystaliczna
42	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	1	4	benzo(a)piren
		1	1	olej mineralny
43	Roboty budowlane specjalistyczne	1	5	azbest
45	Naprawa pojazdów samochodowych	2	17	olej mineralny, spaliny Diesla
		3	19	spaliny Diesla
49	Transport lądowy oraz transport rurociągowy	1	97	olej mineralny, spaliny Diesla
52	Magazynowanie i usługi wspomagające transport	1	5	spaliny Diesla
78	Działalność związana z zatrudnieniem	1	47	pyły drewna
81	Utrzymanie porządku w budynkach	1	13	pyły drewna
84	Administracja publiczna i obrona narodowa	1	38	benzyna
86	Opieka zdrowotna	1	10	formaldehyd, promieniowanie jonizujące
		1	26	promieniowanie jonizujące
Ogółem		128	4018	

¹Czynnik rakotwórczy – czynnik warunkujący wywołanie nowotworów w następstwie narażenia.

²Czynnik mutageny – czynnik powodujący zmiany w materiale genetycznym (DNA) głównie w komórkach rozrodczych u ludzi, które mogą zostać przekazane potomstwu w następstwie narażenia.

³Czynnik reprotoksyczny – czynnik działający szkodliwie na rozrodczość tj. mający niekorzystny wpływ na funkcje rozrodcze i płodność u dorosłych mężczyzn i kobiet oraz na rozwój potomstwa w następstwie narażenia.

W **2024 r.** liczba osób narażonych na czynniki rakotwórcze, mutagenne lub reprotoksyczne wyniosła **4018**.

Powyższe dane wskazują, że w powiecie iławskim największą część zakładów stanowią te, w których pracownicy wykonują prace związane z narażeniem na **pył drewna – 85 podmiotów** (co stanowi **12,8 %** ogólnej liczby zakładów). Do grupy tej zaliczane są zakłady, których proces technologiczny przewiduje pozyskiwanie, przerób drewna oraz prace związane z wykorzystaniem różnych jego form (np.: płyt drewnopochodnych, sklejek, płyt pilśniowych).

Następną grupę stanowią zakłady, w których pracownicy ekspozowani są na **krzemionkę krystaliczną – 15** zakładów (co stanowi **2,2 %** ogólnej liczby zakładów).

Kolejną ekspozycją na czynniki rakotwórcze, mutagenne lub reprotoksyczne przedstawia się następująco:

- spaliny emitowane z silników Diesla – 13 zakładów,
- związki chromu – 3 zakłady,
- siarczan(VI) niklu(II) – 2 zakłady,
- fenoloftaleina – 3 zakłady,
- benzyna – 4 zakłady,
- formaldehyd – 3 zakłady,
- oleje mineralne użyte wcześniej w silnikach spalinowych wewnętrznego spalania w celu smarowania i schładzania części ruchomych silnika – narażenie przez skórę – 8 zakładów,
- benzo(a)piren – przedstawiciel wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych WWA – 1 zakład,
- dichlorek kobaltu – 2 zakłady,
- promieniowanie jonizujące – 2 zakłady.

W **2024 r.** nastąpił wzrost liczby osób narażonych na czynniki rakotwórcze, mutagenne lub reprotoksyczne – 4018 pracowników (w 2023 r. narażonych było 3882 osób). W wyniku nowelizacji art. 222 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy, a co za tym idzie wejścia w życie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2024 r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy, do obecnie obowiązujących regulacji dotyczących czynników rakotwórczych i mutagennych dodano czynniki reprotoksyczne kategorii 1A lub 1B. Mając na uwadze powyższe z pewnością spodziewać się należy wzrostu liczby narażonych na omawianą grupę czynników szkodliwych. Podejmując działania zmierzające do ochrony pracowników PPIS w Iławie

nadal obejmie szczególnym nadzorem osoby ekspozowane na czynniki rakotwórcze, mutagenne lub reprotoksyczne.

Czynniki szkodliwe dla zdrowia występujące w środowisku pracy

Obrazem warunków pracy są wyniki badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia (chemicznych i fizycznych). Przeprowadzone badania i pomiary środowiska pracy wykazały przekroczenia wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i najwyższych dopuszczalnych natężeń (NDN) w **63** zewidencjonowanych zakładach pracy. Grupy czynników, w których stwierdzono ponadnormatywne wartości to: hałas, wibracja, substancje chemiczne oraz zapylenie.

Przekroczenia NDN/S odnotowano głównie w branży: produkcji mebli (PKD 31) – **6** zakładów, w budownictwie (PKD 41) – **6** zakładów, produkcji wyrobów z drewna z wyłączeniem mebli (PKD 16) – **5** zakładów, produkcji artykułów spożywczych (PKD 10) – **5** zakładów, zbierania odpadów (PKD 38) – **5** zakładów, w leśnictwie przy pozyskiwaniu drewna (PKD 02) – **3** zakłady, konserwacji i naprawy pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli (PKD 45) – **3** zakłady, produkcji konstrukcji metalowych (PKD 25) – **2** zakłady, produkcji wyrobów tekstylnych (PKD 13) – **1** zakład, produkcji mydła i detergentów, środków myjących i czyszczących (PKD 20) – **1** zakład, produkcji pozostałego sprzętu transportowego (PKD 30) – **1** zakład, wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (PKD 35) – **1** zakład, poboru, uzdatniania i dostarczania wody (PKD 36) – **1** zakład, robót związanych z budową dróg i autostrad (PKD 42) – **1** zakład, wykonywania instalacji wodno-kanalizacyjnych, cieplnych, gazowych i klimatyzacyjnych (PKD 43) – **1** zakład, transporcie lądowym (PKD 49) – **1** zakład, utrzymania porządku w budynkach (PKD 81) – **1** zakład.

Ogółem w warunkach przekroczenia najwyższych dopuszczalnych natężeń i stężeń (NDN/S) czynników szkodliwych dla zdrowia w **2024 r.** zatrudnionych było **872** osoby.

W nadzorowanych zakładach najczęściej stwierdzano narażenie na: ponadnormatywny hałas – **785** pracowników, ponadnormatywne przekroczenia drgań mechanicznych – **48** pracowników, ponadnormatywne przekroczenia pyłowych zanieczyszczeń powietrza – **34** pracowników, ponadnormatywne chemiczne zanieczyszczenia powietrza – **5** pracowników.

W stosunku do roku poprzedniego liczba osób pracujących w przekroczeniach najwyższych dopuszczalnych natężeń i stężeń (NDN/S) zmniejszyła się o 239 osób. Prowadzone przez PPIS w ławie działania polegały na nadzorze i monitorowaniu poziomu NDN/S w zakładach pracy, w których występują przekroczenia ww. czynników, aby osiągnięte były ich normy lub najniższy możliwy poziom. W przypadku wystąpienia nowych przekroczeń działania administracyjne ukierunkowane były przede wszystkim na wyegzekwowanie od pracodawców wdrożenia w życie

programów działań organizacyjno-technicznych zmierzających do obniżenia nadmiernego poziomu hałasu oraz drgań mechanicznych.

Liczba osób, którym poprawiono warunki pracy w zakresie wyeliminowania przekroczeń normatywów higienicznych lub obniżenia natężenia do możliwie najniższego poziomu to **123** osoby. Poprawę warunków pracy uzyskano poprzez: wymiany lub naprawy podzespołów maszyn i urządzeń, zakup nowych urządzeń, zastosowanie środków ochrony zbiorowej, ograniczenie czasu przebywania pracowników w strefie przekroczenia norm hałasu, wprowadzenie dodatkowych przerw w pracy i rotacji pracowników.

Największy odsetek uchybień w skontrolowanych zakładach w zakresie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia stanowił brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych – **69 %**.

PPIS w Łławie prowadzi nadzór nad zakładami o szczególnym zagrożeniu. Do zakładów o szczególnym zagrożeniu należą zakłady, które w bieżącym roku wykazały swoich pracowników jako narażonych na substancje, mieszaniny, czynniki lub procesy o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym, bądź takie, w których czynniki szkodliwe przekraczają wartości najwyższego dopuszczalnego stężenia lub najwyższego dopuszczalnego natężenia. W porównaniu z rokiem 2023 liczba zakładów o szczególnym zagrożeniu zmniejszyła się o 1 zakład i wynosi **156**.

Substancje i mieszaniny chemiczne

Na terenie powiatu łławskiego **1 importer** sprowadza substancje i mieszaniny chemiczne spoza Unii Europejskiej, **10 formulatorów** stosuje substancje i mieszaniny chemiczne do dalszej produkcji w działalności zawodowej, a **142 dystrybutorów** udostępnia na rynku substancje i mieszaniny chemiczne (sklepy wielkopowierzchniowe, hurtownie, małe sklepy chemiczno-przemysłowe, stacje paliw, sklepy motoryzacyjne). **352 zakłady stosują** substancje i mieszaniny chemiczne podczas wykonywanej pracy. Wśród dystrybutorów substancji i mieszanin chemicznych są duże sklepy oraz hurtownie posiadające bogaty asortyment oferowanych chemikaliów. Pozostali dystrybutorzy to małe przedsiębiorstwa zajmujące się handlem substancjami i mieszaninami chemicznymi. Odbiorcami produktów chemicznych są zarówno klienci indywidualni, jak i zakłady pracy. Każdy dostawca substancji i mieszanin chemicznych klasyfikowanych jako stwarzające zagrożenie obowiązany jest do posiadania kart charakterystyki dla każdego sprzedawanego produktu, które w dalszej kolejności musi na żądanie przekazać kupującemu.

W ramach nadzoru nad chemikaliami przeprowadzono **38** kontroli sanitarnych, w tym: **2** kontrole u formulatorów, **8** kontroli u dystrybutorów oraz **28** kontroli u stosujących substancje i ich mieszaniny chemiczne (którzy nie są formulatorami). Podczas przeprowadzanych kontroli zwracano uwagę na

przestrzeganie ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, rozporządzenia nr 1907/2006 REACH i rozporządzenia nr 1272/2008 zwanego rozporządzeniem CLP.

Podczas **30** kontroli stwierdzono naruszenia przepisów w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano **27** decyzji administracyjnych.

Podczas kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- brak oceny ryzyka zawodowego uwzględniającej narażenie pracowników na czynniki chemiczne stwarzające zagrożenie, bądź niewłaściwą ocenę ryzyka,
- brak kart charakterystyki substancji i mieszanin chemicznych klasyfikowanych jako stwarzające zagrożenie,
- brak spisu substancji i mieszanin chemicznych klasyfikowanych jako stwarzające zagrożenie stosowanych w działalności zawodowej,
- niezgodne z prawem oznakowanie substancji chemicznych i ich mieszanin.

Pracownicy pionu Higieny Pracy informowali przedsiębiorców o zmianach w przepisach dotyczących znakowania i klasyfikacji substancji i mieszanin chemicznych wynikających z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywę 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (CLP), a także zmianach w zakresie formatu kart charakterystyki substancji i mieszanin chemicznych wynikających z nowelizacji załącznika II rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE.

Produkty biobójcze

Na terenie powiatu iławskiego **116** podmiotów udostępnia na rynku produkty biobójcze. W ramach nadzoru nad produktami biobójczymi przeprowadzono **37** kontroli sanitarnych, w tym **35** kontroli w zakresie udostępniania na rynku produktów biobójczych oraz **2** kontrole w zakresie stosowania produktów biobójczych.

W **2024 r.** działania kontrolne w zakresie produktów biobójczych nakierowane były przede na dezynfektanty i algicydy stosowane do dezynfekcji i zabezpieczania basenów kąpielowych (grupa produktowa PT 2), produkty do zwalczania gryzoni (grupa produktowa PT 14) oraz produkty do

zwalczania owadów, roztoczy i innych stawonogów (grupa produktowa PT 18).

Podczas 5 kontroli stwierdzono naruszenia przepisów w zakresie produktów biobójczych, które dotyczyły głównie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych bez stosownego pozwolenia, nieodpowiednio oznakowanych oraz po upływie daty ważności. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 2 decyzje administracyjne.

W 2024 r. przeprowadzono 28 kontroli interwencyjnych w związku wystąpieniem śmiertelnych zatruć wśród dzieci uwalniającą się fosfiną (kwasem fosfowodorowym) w wyniku użycia środków ochrony roślin, zawierających fosforek glinu lub magnezu. Substancje te są również substancjami czynnymi wchodzącymi w skład produktów biobójczych przeznaczonych wyłącznie dla użytkowników profesjonalnych. W żadnym przypadku w sprzedaży nie stwierdzono produktów biobójczych zawierających fosforek glinu lub magnezu. Podczas podjętych działań informowano przedsiębiorców o obowiązujących przepisach prawnych w zakresie udostępniania na rynku produktów biobójczych, w szczególności przeznaczonych do użytku profesjonalnego.

Prekursory narkotyków

Na terenie działania PPIS w Iławie w 2024 r. funkcjonował 1 obiekt wprowadzający do obrotu prekursory narkotyków kategorii 2 oraz 2 obiekty wprowadzające do obrotu prekursory narkotyków kategorii 3, a także 16 podmiotów stosujących prekursory narkotykowe kategorii 2 i 3, tj.: aceton używany w produkcji tworzyw, wulkanizacji, czyszczeniu narzędzi, analizach laboratoryjnych, odtłuszczaniu powierzchni; nadmanganian potasu stosowany do uzdatniania wody i analiz laboratoryjnych; kwas siarkowy(VI) używany do analiz laboratoryjnych, oznaczenia pH wody, badania zawartości tłuszczu w mleku; kwas chlorowodorowy do oznaczeń wody i ścieków; styren i toluen do czyszczenia; butan-2-on (butanon, metyloetyloketon) i keton metylowy do analiz laboratoryjnych, mineralizacji siarczanu żelaza. W 2024 r. przeprowadzono 1 kontrolę w zakresie prekursorów narkotykowych, podczas której nie stwierdzono nieprawidłowości. Na terenie powiatu nie był prowadzony przywóz ani wywóz prekursorów narkotyków z i do krajów państw trzecich.

Środki ochrony roślin

Dystrybucję środków ochrony roślin (ŚOR) prowadzi 10 podmiotów posiadających koncesję. Sprzedają ŚOR w większości punktów zajmują się sami właściciele. Na terenie powiatu iławskiego nie występują producenci pestycydów. W 2024 r. przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną w zakresie nadzoru nad środkami ochrony roślin. Podczas kontroli stwierdzono nieodpowiednie przechowywanie środków ochrony roślin przez dystrybutora.

Czynniki biologiczne

Podczas nadzoru nad warunkami pracy osób narażonych na szkodliwe czynniki biologiczne przeprowadzono 16 kontroli. W trakcie nadzoru bieżącego w 4 zakładach stwierdzono

nieprawidłowości dotyczące:

- braku rejestru prac narażających pracowników na działanie szkodliwego czynnika biologicznego zakwalifikowanego do grupy 3 zagrożenia,
- braku rejestru pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do 3 grupy zagrożenia,
- niewłaściwe sporządzonej oceny ryzyka zawodowego w zakresie czynników biologicznych.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wystawiono **2** decyzje administracyjne dotyczące czynników biologicznych. We wszystkich skontrolowanych w **2024 r.** zakładach pracuje **212** osób narażonych na szkodliwe czynniki biologiczne zaklasyfikowane do 2 lub 3 grupy zagrożenia, w tym **201** osób pracuje w narażeniu na szkodliwe czynniki biologiczne zaklasyfikowane do 2 grupy zagrożenia oraz **61** osób narażonych jest na szkodliwe czynniki biologiczne należące do 3 grupy zagrożenia.

Produkty kosmetyczne

Produkt kosmetyczny to każda substancja lub mieszanina przeznaczona do kontaktu z zewnętrznymi częściami ciała ludzkiego (naskórkiem, owłosieniem, paznokciami, wargami oraz zewnętrznymi narządami płciowymi) lub z zębami oraz błonami śluzowymi jamy ustnej, której wyłącznym lub głównym celem jest utrzymywanie ich w czystości, perfumowanie, zmiana ich wyglądu, ochrona, utrzymywanie w dobrej kondycji lub korygowanie zapachu ciała.

W zakresie produktów kosmetycznych w **2024 r.**, PPIS w Iławie prowadził kontrole zgodności z przepisami rozporządzenia (WE) nr 1223/2009 dotyczącego produktów kosmetycznych oraz ustawy z dnia 4 października 2018 r. o produktach kosmetycznych, w szczególności kontrole oznakowania, przestrzegania zakazu stosowania w produktach kosmetycznych określonych substancji oraz warunków ich wytwarzania. Dodatkowo działania kontrolne nakierowane były na stosowanie się do zasad dobrej praktyki produkcji (GMP) przez wytwórców oraz na produkty przeznaczone do ochrony przeciwsłonecznej.

Ewidencją objęto **5** zakładów wytwarzające/konfekcjonujące produkty kosmetyczne, **49** obiektów obrotu produktami kosmetycznymi – w tym **45** sklepów i **4** hurtownie.

W **2024 r.** przeprowadzono **4** kontrole w zakładach wytwarzających/konfekcjonujących produkty kosmetyczne oraz pobrano próby **7** produktów kosmetycznych do badań mikrobiologicznych. Podczas **2** kontroli stwierdzono nieprawidłowości w zakresie oznakowania produktów kosmetycznych, a także niespełnienia wymogów w zakresie dobrych praktyk produkcji. Przeprowadzono również **8** kontroli kompleksowych, doraźnych i interwencyjnych w obiektach obrotu produktami kosmetycznymi. Podczas **3** kontroli stwierdzono naruszenie przepisów dotyczące

udostępniania na rynku produktów kosmetycznych posiadających nieprawidłowe oznakowanie oraz produktu kosmetycznego zawierającego w swoim składzie substancję zakazaną. Wydano 1 decyzję nakazującą natychmiastowe zaprzestanie udostępniania na rynku produktów kosmetycznych oraz 2 decyzje umarzające postępowania administracyjne w związku z usunięciem wszystkich nieprawidłowości przed ich wydaniem.

Środki zastępcze

W 2024 r., PPIS w Iławie nie stwierdził wprowadzania do obrotu produktów, które były środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi.

Kontynuowano współpracę z jednostkami służby zdrowia z powiatu iławskiego w zakresie powiadamiania PPIS w Iławie o każdej interwencji medycznej u osób, co do których zachodziło podejrzenie zatrucia środkami zastępczymi.

W 2024 r., do PPIS w Iławie wpłynęło 1 zgłoszenie od Instytutu Genetyki Sądowej w Bydgoszczy o zgonie osoby z powodu zatrucia:

— z 30.01.2024 r., dotyczące mężczyzny w wieku 43 lat, który zażył metafedron, mefedron, klefedron, normefedron, 6-monoacetylomorfinę, kodeinę i morfinę.

W 2024 r. nie przeprowadzano kontroli w zakresie w środków zastępczych.

Środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne stanowią zagrożenie dla zdrowia i życia mieszkańców, szczególnie młodych ludzi, którzy po nie sięgają, dlatego PPIS w Iławie w 2025 r., będzie podejmował działania nadzorcze w zakresie egzekwowania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych w miejscach, gdzie zachodzi uzasadnione podejrzenie ich wytwarzania, bądź wprowadzania do obrotu.

Ponadto, w celu ograniczania zagrożeń jakie powodują środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne, w tym podejmowania działań w zakresie wczesnego ostrzegania, na bieżąco prowadzony jest rejestr zatruc środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi.

Choroby zawodowe

Realizując zadania, dotyczące nadzoru nad zdrowotnymi warunkami środowiska pracy oraz sposobu wykonywania pracy, prowadzone są postępowania administracyjne w sprawie chorób zawodowych. W toku postępowania, właściwy inspektor sanitarny wydaje decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej, bądź o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

W 2024 r., do PPIS w Iławie wpłynęły 4 zgłoszenia o podejrzeniu chorób zawodowych (w 2023 r. – 3 podejrzenia). Przeprowadzono 5 postępowań w sprawie chorób zawodowych:

— 4 dotyczące przewlekłej choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat,

— 1 dotyczące choroby zakaźnej lub pasożytniczej albo ich następstw: boreliozy.

Wydano 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej – 1 dotyczącą choroby skóry – alergicznego kontaktowego zapalenia skóry i 1 dotyczącą astmy oskrzelowej.

Radon

Radon powstaje w wyniku radioaktywnego rozpadu radu, który z kolei tworzy się w wyniku rozpadu uranu. W otwartej przestrzeni jego stężenie jest niewielkie i nie zagraża zdrowiu, problem pojawia się jednak w zamkniętych, niewłaściwie wyizolowanych lub źle wietrzonych pomieszczeniach, do których przedostaje się z podłoża gruntowego. Wysokie stężenie radonu w pomieszczeniach, w których przebywamy dłuższy czas (mieszkania, miejsca pracy) może prowadzić do negatywnych skutków zdrowotnych. Radon i jego pochodne wdychane z powietrzem atmosferycznym są drugim po paleniu tytoniu czynnikiem decydującym o zapadalności na nowotwór złośliwy płuc. Radon rozpada się na szereg innych pierwiastków, które są ciałami stałymi i mogą osadzać się w pęcherzykach płucnych.

Na zlecenie Głównego Inspektora Sanitarnego w latach 2020-2023 przeprowadzono pomiary mające na celu identyfikację terenów, na których poziom średniorocznego stężenia promieniotwórczego radonu w powietrzu wewnątrz pomieszczeń w znacznej liczbie budynków może przekroczyć dopuszczalny poziom odniesienia tj. 300 Bq/m³. Do pomiarów wytypowanych zostało 37 szkół podstawowych z terenu powiatu iławskiego.

Na podstawie otrzymanych wyników nadzorem objęto placówki, w których odnotowano przekroczenia poziomu odniesienia średniorocznego stężenia promieniotwórczego radonu, tj. 300 Bq/m³.

W 2024 r. przeprowadzono 6 kontroli sanitarnych we wszystkich placówkach ze stwierdzonym ponadnormatywnym stężeniem radonu w pomieszczeniach pracy. Podczas czynności kontrolnych podjęto działania informacyjno-edukacyjne na temat wpływu promieniotwórczego radonu na zdrowie oraz możliwych sposobów umożliwiających obniżenie jego stężenia w powietrzu.

Działalność kontrolno-represyjna

W 2024 r., w zakresie przestrzegania zasad, przepisów higieny pracy i warunków środowiska pracy, stosowania i wprowadzania do obrotu substancji i mieszanin chemicznych, środków zastępczych i produktów kosmetycznych przeprowadzono 142 kontrole w 104 obiektach (stanowi to 15,6 % zewidencjonowanych podmiotów).

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami podczas czynności kontrolnych, wydano 47 decyzji administracyjnych zawierających 1396 nakazów/obowiązków. Dodatkowo wydano 51 decyzji administracyjnych zmieniających, umarzających, wygaszających i 51 decyzji płatniczych. Za niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny oraz nieprawidłowości w zakresie stosowania substancji i

mieszanin chemicznych podczas wykonywania czynności kontrolnych nałożono 4 mandaty karne. Ponadto w 2024 r., PPIS w Iławie wydał 16 postanowień o nałożeniu grzywny, w tym 5 wyegzekwowano.

Najczęściej stwierdzone uchybienia dotyczyły:

- braku aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- braku lub nieprawidłowo sporządzonej oceny ryzyka zawodowego,
- złego stanu technicznego pomieszczeń higieniczno-sanitarnych lub ich braku,
- nieodpowiedniego wyposażenia lub zorganizowania pomieszczeń higieniczno-sanitarnych,
- braku odpowiednich warunków w pomieszczeniach pracy,
- złego stanu technicznego pomieszczeń pracy,
- braku/nieaktualnych kart charakterystyki i spisu substancji i mieszanin chemicznych klasyfikowanych jako stwarzające zagrożenie,
- braku sporządzonych/aktualnych rejestrów i kart z badań i pomiarów czynników szkodliwych,
- braku sporządzonych/aktualnych rejestrów prac narażających i pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do grupy 3 zagrożenia,
- braku sporządzonych/aktualnych rejestrów prac narażających i pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym,
- braku aktualnych badań lekarskich,
- braku odpowiednio zorganizowanego systemu pierwszej pomocy,
- braku zapewnienia pracownikom odzieży i obuwia roboczego oraz środków ochrony indywidualnej,
- udostępniania na rynku produktów biobójczych bez pozwolenia na obrót, nieprawidłowo oznakowanych lub po upływie daty ważności,
- nieodpowiednio oznakowanych lub zawierających substancje zakazane produktów kosmetycznych.

W 2024 r. kontynuowano nadzór nad przestrzeganiem zakazu palenia tytoniu w zakładach pracy oraz informowano pracodawców, pracowników i przedstawicieli służby BHP o szkodliwościach dla zdrowia wynikających z używania tytoniu oraz konsekwencjach prawnych wynikających z nieutworzenia miejsca pracy wolnego od dymu tytoniowego.

BEZPIECZEŃSTWO **ŻYWNOŚCI** **I ŻYWNIEŃIA**

STAN SANITARNY ZAKŁADÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

Bezpieczeństwo żywności to podstawowy priorytet i oczekiwania konsumentów w stosunku do nabywanej i spożywanej żywności. Bezpieczna dla zdrowia i życia żywność musi odpowiadać warunkom zdrowotnym (w jakich jest ona przetwarzana, produkowana, magazynowana i sprzedawana), określonych w obowiązujących przepisach prawnych.

Za jakość zdrowotną żywności odpowiada przedsiębiorca, który ją produkuje, magazynuje i wprowadza do obrotu.

W 2024 r., mając na względzie bezpieczeństwo zdrowotne żywności, na terenie naszego powiatu, PPIS w Iławie prowadził urzędowe kontrole w miejscach produkcji, obrotu oraz w zakładach żywienia zbiorowego dokonując oceny jakości żywności, jak również prowadził działania w ramach sieci systemu wczesnego ostrzegania RASFF, który pozwala na szybkie uruchomienie mechanizmów reagowania, w sytuacjach stwierdzenia potencjalnego zagrożenia dla zdrowia lub życia konsumentów.

Kontrole warunków higieniczno-sanitarnych produkcji, obrotu, magazynowania i transportu środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością przeprowadzono wykorzystując przepisy ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2023 r., poz.1448), stosowne rozporządzenia (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady oraz wytyczne i polecenia Głównego Inspektora Sanitarnego i Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Realizując swoje zadania nadzorem objęto **1162 obiektów**, w których przeprowadzono **498 kontroli** (w tym: **202** kontrole kompleksowe, **164** kontroli interwencyjnych/tematycznych i **132** kontrole sprawdzające).

Podczas kontroli kompleksowych, oceny stanu sanitarnego zakładów dokonywano na podstawie obowiązujących jednolitych druków, tj. „arkuszy oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością”.

Kontrole obejmowały zagadnienia dotyczące stanu techniczno-sanitarnego, higieny produkcji, dystrybucji i sprzedaży, zarządzania zakładem, kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania bezpieczeństwem żywności (prawidłowość procedur i ich realizację, w tym prowadzenie zapisów dotyczących dobrej praktyki higienicznej (GHP) i dobrej praktyki produkcyjnej (GMP), wdrażania zasad systemu analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli (HACCP) oraz profilu działalności, zgodnie z kategoryzacją zakładu.

W 2024 r. skierowano 2 wnioski do Warmińsko-Mazurskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, o wymierzenie administracyjnej kary pieniężnej, na podstawie art. 103 ust. 1 ustawy

z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2023 r., poz. 1448).

W 2024 roku wydano **241** decyzji merytorycznych, w tym:

- **140** decyzji administracyjnych na podstawie protokołów o naruszeniu przepisów sanitarnych, w stosunku do podmiotów naruszających obowiązujące przepisy, w celu wyegzekwowania poprawy stanu sanitarno-higienicznego i usunięcia nieprawidłowości;
- **15** decyzji o wykreśleniu zakładu z rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej;
- **38** decyzji innych (decyzje zatwierdzające dodatkową działalność w już działającym zakładzie/obiekcie, decyzje wydawane w celu uzyskania przez stronę koncesji na alkohol, decyzje wygaszające postępowanie administracyjne);
- **48** decyzji zatwierdzających obiekty do prowadzenia działalności w określonym zakresie; decyzje wydane na wnioski stron o zatwierdzenie zakładu i o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS.

Sprawców wykroczeń przeciwko zdrowiu ukarano **65** mandatami karnymi na kwotę **13 800 zł**.

W ramach nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi żywienia w obiektach ruchomych działających w trakcie okazjonalnych imprez w roku sprawozdawczym przeprowadzano **6** kontroli tematycznych.

Najczęściej występujące nieprawidłowości w obiektach skontrolowanych w 2024 r.

- produkcja żywności:
niewłaściwy stan techniczny pomieszczeń i wyposażenia, brak systematycznie prowadzonych zapisów z realizacji zasad GHP/GMP, niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny pomieszczeń, brak aktualnych orzeczeń do celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników, nieprawidłowości w oznakowaniu wyrobów;
- obróć żywnością:
brak dokumentacji z przeszkolenia pracowników z podstawowych zasad higieny przy pracy w kontakcie z żywnością, brak aktualnych orzeczeń do celów sanitarno-epidemiologicznych zatrudnionych pracowników, niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny pomieszczeń i wyposażenia, niewłaściwy stan techniczny pomieszczeń i wyposażenia, brak zapisów ze stosowania GHP, wprowadzanie do obrotu produktów po upływie daty minimalnej trwałości/terminu przydatności do spożycia lub bez oznakowania, brak wykazu składników i substancji alergennych lub powodujących reakcje nietolerancji dla oferowanego w sprzedaży nieopakowanego pieczywa i wyrobów ciastkarskich, brak środka dezynfekcyjnego do powierzchni kontaktujących się z żywnością, brak wyposażenia (mydło w płynie lub ręcznik

jednorazowego użytku) i/lub bieżącej wody przy punktach wodnych, brak wydzielonego sprzętu porządkowego do mycia toalety personelu;

- zakłady żywienia zbiorowego otwartego:

brak dokumentacji GHP/GMP wraz z procedurami systemu HACCP, brak aktualnych orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników, niewłaściwy stan techniczny pomieszczeń, urządzeń i wyposażenia, niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny pomieszczeń, wyposażenia, wykorzystywanie pomieszczeń obiektu niezgodnie z przeznaczeniem, brak zapisów z realizacji zasad GHP/GMP i HACCP, brak oznakowania na wykorzystywane w produkcji surowce (mięso, przyprawy) oraz na mrożone we własnym zakresie wyroby własne, brak środka dezynfekcyjnego do powierzchni kontaktujących się z żywnością, brak wykazu składników alergennych i powodujących reakcje nietolerancji dla przygotowywanych w obiekcie potraw, brak segregacji asortymentowej w urządzeniach chłodniczych, brak ciepłej bieżącej wody przy punktach wodnych, brak wydzielonego i zorganizowanego miejsca do przechowywania opakowań do żywności w sposób zabezpieczający je przed zanieczyszczeniem, brak pełnego wyposażenia (ręcznik jednorazowego użytku i mydło w płynie) przy punktach wodnych;

- zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego:

niewłaściwy stan techniczny pomieszczeń i wyposażenia, brak siatek w otwieranych oknach, brak dokumentacji z przeszkolenia pracowników z podstawowych zasad higieny przy pracy w kontakcie z żywnością, brak harmonogramu audytów i szkoleń, brak aktualnych orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników.

Jakość zdrowotna środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Kontrole przeprowadzono w ramach: urzędowej kontroli żywności i badań monitoringowych zanieczyszczeń żywności, materiałów i wyrobów kontaktujących się z żywnością.

W 2024 r. poddano badaniom laboratoryjnym **192 próbki** (180 próbek żywności, 3 próbki materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oraz 9 próbek wymazów sanitarnych).

Zakwestionowano **8 próbek**, w tym 7 próbek wymazów sanitarnych oraz 1 próbkę żywności.

Powód kwestionowania:

- stwierdzenie zanieczyszczeń mikrobiologicznych w 7 próbkach (wymazy sanitarne z wyposażenia, powierzchni sprzętu, z rąk pracowników) pobranych do badań laboratoryjnych; próbki pobrane w dwóch zakładach poza planem w związku z podejrzeniem zatrucia pokarmowego (w restauracji) oraz w związku z interwencją

konsumenta (w punkcie przygotowywania i sprzedaży lodów z automatu),

- stwierdzenie zawartości białka soi na poziomie $7,0 \pm 1,4$ mg/kg, przy jednoczesnym braku soi w wykazie składników i zawartą na opakowaniu informacją – „BEZ SOI” w jednej próbkę środka spożywczego.

Bezpieczeństwo żywności i pasz jest jednym z najważniejszych celów polityki ochrony zdrowia konsumentów. Utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa w tym zakresie ma kluczowe znaczenie nie tylko dla ochrony zdrowia publicznego, ale także dla zachowania zaufania konsumenta do żywności.

System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach – RASFF (od kwietnia 2023 r. – Sieć powiadomienia i współpracy RASFF/ACN)

Zasada działania Sieci RASFF/ACN opiera się na zbieraniu i szybkim przekazywaniu informacji o żywności, materiałach i wyrobach do kontaktu z żywnością mogących stanowić zagrożenie dla zdrowia konsumentów. W ramach sieci dokonywana jest ocena stopnia zagrożenia dla zdrowia konsumentów, w wyniku pojawienia się na rynku środków spożywczych lub materiałów do kontaktu z żywnością szkodliwych dla zdrowia, a także niebezpiecznych z punktu widzenia ochrony środowiska. Sieć przewiduje także informowanie o podjętych w trybie pilnym środkach zaradczych. W 2024 r., na terenie powiatu iławskiego w ramach funkcjonowania Sieci RASFF/ACN podejmowano działania w stosunku do **37 powiadomień** otrzymanych z Wojewódzkiego Punktu Kontaktowego oraz od innych organów m.in. PPIS spoza powiatu iławskiego, PLW.

W związku z tymi powiadomieniami:

- przeprowadzono **8 kontroli** w **8 obiektach**;
- uzyskano telefonicznie lub faxem / e-mailem **108 informacji**.

W roku sprawozdawczym przekazywano **1** powiadomienie własne do Wojewódzkiego Punktu Kontaktowego Systemu RASFF WSSE w Olsztynie.

Ponadto, w 2024 r., powiadomienia w ramach Sieci powiadomienia i współpracy RASFF/ACN dotyczyły głównie:

żywności, w tym:

1. zanieczyszczeń mikrobiologicznych w mięsie drobiowym – stwierdzenie Salmonelli Enteritidis;
2. zanieczyszczeń mikrobiologicznych w serze, w podudziu z kurczaka – stwierdzenie Salmonelli Newport;
3. zanieczyszczeń chemicznych w figach suszonych pochodzących z Grecji, mące migdałowej – stwierdzenie przekroczenia aflatoksyny B1 oraz sumy aflatoksyn B1,B2,G1,G2;
4. zanieczyszczeń mikrobiologicznych w naturalnej wodzie mineralnej niegazowanej 1,5 „ARIA” –

stwierdzenie bakterii coli;

5. zanieczyszczeń chemicznych w herbatach, przyprawach– stwierdzenie przekroczenia NDP sumy alkaloidów pirolizydynowych;
6. zanieczyszczeń fizycznych w kukurydzy prażonej– stwierdzenie obecności ciał obcych (kamieni);
7. zanieczyszczeń mikrobiologicznych w mieszance sałat – stwierdzenie Salmonelli;
8. zanieczyszczeń chemicznych w piwie – zbyt duże wysycenie produktu dwutlenkiem węgla;
9. stwierdzenia zawartości białka soi w gyrosie roślinnym na bazie grochu przy jednoczesnym braku soi w wykazie składników i zawartą na opakowaniu informacją „BEZ SOI” – powiadomienie własne;
10. zanieczyszczeń chemicznych w fasoli – stwierdzenie przekroczenia NDP pozostałości pestycydu glufosynatu;
11. zanieczyszczeń mikrobiologicznych w mleku modyfikowanym „Bebilon Pro Futura 2 Mleko następne po 6 miesiącu” – wykrycie obecności bakterii *Listeria monocytogenes*;
12. zanieczyszczeń chemicznych w krewetkach – stwierdzenie przekroczenia zawartości fosforanów;
13. zanieczyszczeń chemicznych w produkcie pn. „Dried Sichuan Pepper”- stwierdzenie przekroczenia NDP pozostałości 10 pestycydów;
14. zanieczyszczeń mikrobiologicznych w sałatce jarzynowej, chałwie, tuskach drobiowych – stwierdzenie Salmonelli spp.;
15. stwierdzenia zanieczyszczeń chemicznych w rodzynekach – przekroczenie NDP ochratoksyny A;
16. stwierdzenie ditlenku tytanu w barwnikach spożywczych;
17. stwierdzenie zmian organoleptycznych tj. silnie wyczuwalny zapach obcy, chemiczny w kalendarzu adwentowym;
18. zanieczyszczeń mikrobiologicznych w metce cebulowej, kielbasie polskiej, parówkach extra– wykrycie obecności *Listeria monocytogenes*;
19. zanieczyszczeń chemicznych w „Makowcu” – stwierdzenie zawartości alkaloidów opium na poziomie 8,29 mg/kg;
20. zanieczyszczeń chemicznych w herbatnikach – stwierdzenie zawartości akryloamidu;
21. zanieczyszczenia chemiczne w płatkach ryżowych – stwierdzenie przekroczenia NDP kadmu;
22. stwierdzenie niedopuszczonego bifenylu w produkcie Matcha powder;
23. stwierdzenie zmian chorobowych w karkówce pochodzącej z Hiszpanii;
24. stwierdzenie nieautoryzowanej genetycznie zmodyfikowanej odmiany siemienia lnianego FP967, dostarczonego z Polski,

materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, w tym:

1. stwierdzenie przekroczenia migracji specyficznej pierwszorzędowej aminy aromatycznej 4,4 diaminodifenylometanu - zestaw 3 sztuk narzędzi kuchennych;
2. odwarstwienie folii pod wpływem wodnego roztworu 4% kwasu octowego na powierzchni półmisek ceramicznych Sinsay z motywem Renifera w kształcie gwiazdki;
3. stwierdzenie przekroczenia migracji specyficznej pierwszorzędowej aminy aromatycznej 4,4 diaminodifenylometanu w łopatkę do patelni

Interwencje

W 2024 r., do Sekcji Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia wpłynęły 23 wnioski od konsumentów z prośbą o interwencję.

- 10 - dotyczyło niewłaściwej jakości środków spożywczych:

—sklep spożywczy- informacja dotycząca sprzedaży żywności po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości.

Przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną podczas, której dokonano przeglądu asortymentu. Podczas kontroli nie stwierdzono wprowadzania do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości. Informację uznano za niepotwierdzoną.

—sklep spożywczy (supermarket)- informacja dotycząca niewłaściwej jakości zakupionego chleba. Przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną, podczas, której dokonano ustaleń w zakresie asortymentu sprzedaży chleba pn. „Chleb księżycowy”, warunków ekspozycji na regałach w sali sprzedaży oraz dostępności w ofercie handlowej zakwestionowanego produktu. Chleb z zakwestionowanej partii został w całości sprzedaży indywidualnym klientom. W sklepie nie odnotowano podobnych interwencji innych klientów. Informację uznano za niepotwierdzoną.

—sklep spożywczy (supermarket)- informacja dotycząca niewłaściwej jakości zdrowotnej sprzedawanych owoców i warzyw.

Przeprowadzono 3 kontrole interwencyjne, podczas, których dokonano oceny wprowadzanych do obrotu owoców i warzyw pod kątem cech organoleptycznych, jakości zdrowotnej, warunków magazynowania owoców i warzyw po dostawie, terminów przydatności do spożycia produktów w opakowaniach, stanu opakowań pod kątem ewentualnych nieszczelności, zgodności postępowania z obowiązującymi procedurami. Podczas kontroli stwierdzono owoce z widocznymi oznakami zapleśnienia. Produkty z oznakami zapleśnienia zostały wycofane z obrotu w trakcie kontroli. Zalecono bieżącą weryfikację jakości towaru, wg zasad i częstotliwości określonych w procedurach Systemu Zarządzania obowiązujących w sklepie. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w sklepie wszczęto postępowanie administracyjne. Osobę odpowiedzialną ukarano mandatami na

podstawie art. 100 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2023 r., poz. 1448)

- automat do lodów - informacja dotycząca niewłaściwej jakości serwowanych lodów.

Przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną podczas, której dokonano oceny warunków higieniczno-sanitarnych pomieszczeń, sprzętu, wyposażenia, jak również dokonano przeglądu wykorzystywanych przy produkcji lodów produktów, nie stwierdzono wykorzystywania środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia/daty minimalnej trwałości. Ponadto pobrano do badań w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych 10 próbek lodów. W badanych próbkach lodów nie stwierdzono zanieczyszczeń mikrobiologicznych.

- sklep spożywczy- informacja dotycząca sprzedaży żywności niewłaściwej jakości zdrowotnej oraz niewłaściwej higieny sprzedaży.

Przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną, podczas której nie stwierdzono wprowadzania do obrotu środków spożywczych o niewłaściwej jakości. Stwierdzono brak higieny na stanowisku podczas sprzedaży wędlin, towar do bezpośrednio spożycia podawany gołą ręką. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w obiekcie wszczęto postępowanie administracyjne. Osobę odpowiedzialną ukarano mandatem na podstawie art. 100 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2023 r., poz. 1448).

- zakład produkcyjny - zgłoszenie dotyczące zanieczyszczeń mineralnych "piachu", "żwiru" w konfiturze truskawkowej Extra oraz nieoznakowanego alergenu (siarczynów) w produkcie pn. "Powidła węgierkowe".

Przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną, podczas której dokonano oceny stanu higieniczno-sanitarnego i technicznego zakładu, jak również dokonano analizy i weryfikacji procesu technologicznego na podstawie okazanych dokumentów, schematów, receptur produktu, sprawozdań z badań laboratoryjnych. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Informację uznano za niepotwierdzoną

- sklep spożywczy- informacja o wprowadzaniu do obrotu jaj o niewłaściwej jakości (popękanych, z larwami).

Przeprowadzono 1 kontrolę kompleksową, podczas której dokonano m.in. oceny jakości wprowadzanych do obrotu jaj, stanu higieniczno-sanitarnego i technicznego zakładu, warunków magazynowania jaj po dostawie, terminów przydatności do spożycia produktów, stanu opakowań pod kątem ewentualnych nieszczelności, zgodności postępowania z obowiązującymi procedurami. Jaja o niewłaściwej jakości zostały wycofane z obrotu i zutylizowane zgodnie z obowiązującymi w obiekcie procedurami.

- **13** - dotyczyło niewłaściwego stanu higieniczno-sanitarnego zakładów:

—zakład żywienia zbiorowego – informacja dotycząca niepoprawnej gospodarki odpadami gastronomicznymi.

Przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną podczas, której dokonano ustaleń w zakresie postępowania z odpadami. Ustalono, iż na zewnątrz obiektu znajduje się duży zamykany kontener na odpady. Kontener opróżniany jest raz w tygodniu przez specjalistyczną firmę. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Informację uznano za niepotwierdzoną.

— zakład żywienia zbiorowego- informacja dotycząca nieprawidłowości w lokalu gastronomicznym - uciążliwości "zapachowe", brak porządku w otoczeniu lokalu.

Przeprowadzono 2 kontrole interwencyjne podczas, których dokonano oceny warunków higieniczno-sanitarnych z uwzględnieniem wykorzystania istniejącej wentylacji. Podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości higieniczno-sanitarne. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wszczęto postępowanie administracyjne. Osobę odpowiedzialną ukarano mandataми na podstawie art. 113 KW, art. 100 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2023 r., poz. 1448)

— sklep spożywczy – informacja dotycząca niewłaściwych warunków higieniczno-sanitarnych w obiekcie, produkty do dekoracji po terminie, nieświeże ciasta, owoce z nalotem pleśni.

Przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną, podczas której dokonano oceny warunków higieniczno-sanitarnych w obiekcie oraz przeglądu asortymentu wprowadzanego do obrotu. Podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości higieniczno-sanitarne. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w sklepie wszczęto postępowanie administracyjne. Osobę odpowiedzialną ukarano mandatem na podstawie art. 111 KW, art. 100 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2023 r., poz. 1448) .

— zakład żywienia zbiorowego- informacja dotycząca nieprawidłowości higieniczno-sanitarnych, w tym w zakresie wydawanych śniadań.

Przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną podczas, której stwierdzono nieprawidłowości, działalność w obiekcie prowadzona bez złożenia wniosku o zatwierdzenie i wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, a co za tym związane bez uzyskania decyzji o zatwierdzeniu zakładu. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w obiekcie wszczęto postępowanie administracyjne.

— zakład żywienia zbiorowego- informacja dotycząca nieprawidłowości higieniczno-sanitarnych, w tym brak orzeczeń lekarskich pracowników.

Przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną podczas, której stwierdzono nieprawidłowości higieniczno-sanitarne, działalność w obiekcie prowadzona w zakresie niezgodnym z decyzją o

zatwierdzeniu wydaną przez PPIS w Iławie. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w obiekcie wszczęto postępowanie administracyjne. Osobę odpowiedzialną ukarano mandatem na podstawie art. 113 KW, art. 100 ust. 1 pkt 7,8 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2023 r., poz. 1448).

- zakład żywienia zbiorowego- informacja dotycząca nieprawidłowości higieniczno-sanitarnych.

Przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną w zakresie przestrzegania przepisów prawa żywnościowego, w tym określających wymagania sanitarno-higieniczne i techniczne. Kontrola wykazała nieprawidłowości higieniczno-sanitarne, wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia/daty minimalnej trwałości, bez oznakowania. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w obiekcie wszczęto postępowanie administracyjne. Osobę odpowiedzialną ukarano mandatem na podstawie art. 113 KW, art. 100 ust. 1 pkt 1,7,8 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2023 r., poz. 1448) .

- anonimowa skarga dotycząca śmieci i odchodów ptaków pod lokalami usługowymi przy ul. Zielonej w Iławie

Przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną, podczas której oceniono stan sanitarny w podanej lokalizacji. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Informację uznano za niepotwierdzoną.

- zakład żywienia zbiorowego- informacja dotycząca nieprawidłowości higieniczno-sanitarnych.

Przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną w zakresie oceny przestrzegania przepisów prawa żywnościowego, w tym określających wymagania sanitarno-higieniczne i techniczne. Kontrola wykazała nieprawidłowości higieniczno-sanitarne. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w obiekcie wszczęto postępowanie administracyjne. Osobę odpowiedzialną ukarano mandatem na podstawie art. 113 KW, art. 100 ust. 1 pkt 7,8 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2023 r., poz. 1448).

- zakład żywienia zbiorowego- informacja dotycząca nieprawidłowości higieniczno-sanitarnych oraz niewłaściwej higieny sprzedaży.

Przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną, podczas której dokonano oględzin pomieszczeń obiektu oraz przeglądu asortymentu. Kontrola wykazała nieprawidłowości higieniczno-sanitarne. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w obiekcie wszczęto postępowanie administracyjne. Osobę odpowiedzialną ukarano mandatem na podstawie art. 113 KW.

- zakład produkcji żywności (kuchnia domowa) - informacja dotycząca nieprawidłowości higieniczno-sanitarnych.

Przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną w zakresie oceny zgodności prowadzonej działalności z obowiązującymi przepisami prawa żywnościowego. Podczas kontroli dokonano oględzin pomieszczeń oraz otoczenia zakładu. Kontrola wykazała nieprawidłowości. Działalność w obiekcie prowadzona bez złożenia wniosku o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, a co za tym związane bez uzyskania zaświadczenia o wpisie do rejestru. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w obiekcie wszczęto postępowanie administracyjne. Osobę odpowiedzialną ukarano mandatem na podstawie art. 100 ust. 1 pkt 7,8,11 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2023 r., poz. 1448).

- zakład żywienia zbiorowego- informacja dotycząca uciążliwości zapachowych w lokalu oraz śmieci wokół obiektu.

Przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną, w zakresie oceny postępowania z powstającymi w obiekcie odpadami oraz w zakresie sprawdzenia wykorzystywania istniejącej wentylacji. Podczas kontroli dokonano oględzin pomieszczeń oraz otoczenia zakładu. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w obiekcie wszczęto postępowanie administracyjne.

Łącznie, w związku z otrzymanymi informacjami przeprowadzono **21** kontroli interwencyjnych. Stwierdzane podczas kontroli uchybienia sanitarne wynikały, tak jak dotychczas miało to miejsce, najczęściej z braku kontroli wewnętrznej, która niewątpliwie powinna stanowić istotny element w zakładach żywnościowo-żywnościowych, szczególnie małych.

HIGIENA DZIECI **I MŁODZIEŻY**

WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH

Realizuje zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania dotyczące higieny i stanu technicznego pomieszczeń oraz sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, szkołach wyższych oraz placówkach wypoczynku, a także higieny procesów nauczania. Przedmiotem czynności kontrolnych prowadzonych w zakładach nauczania i wychowania było:

- egzekwowanie bieżącej czystości i warunków do utrzymania higieny,
- nadzorowanie stanu technicznego sal zajęć, sal gimnastycznych wraz z ich zapleczem, terenów i urządzeń wykorzystywanych do przeprowadzania zajęć wychowania fizycznego,
- nadzorowanie realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin w pracowniach i laboratoriach oraz w warsztatach szkolnych,
- analizowanie tygodniowych rozkładów zajęć,
- ocenianie dostosowania mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii,
- ocenianie obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych.

Na terenie powiatu iławskiego nadzorem sanitarnym objęto 92 placówki nauczania i wychowania, w tym:

- 6 żłobków (3 w Iławie, 1 w Lubawie, 1 w Kisielicach, 1 w Suszu) ,
- 4 kluby dziecięce (2 w Iławie, 1 w Zalewie, 1 we Frednowach)
- 24 przedszkoli (18 w Iławie, 2 w Lubawie, 2 w Suszu, 1 w Zalewie, 1 we Frednowach)
- 33 szkoły podstawowe (5 w Iławie, 1 w Lubawie, 2 w gminie Kisielice, 6 w mieście i gminie Susz, 3 w gminie Zalewo, 7 w gminie Iława, 9 w gminie Lubawa),
- 1 liceum ogólnokształcące,
- 10 zespołów szkół (3 w Iławie, 1 w Lubawie, 2 w Kisielicach, 1 w Suszu, 1 w Zalewie, 1 w Wikielcu, 1 w Fijewie) - w skład zespołów szkół wchodzi: żłobek, oddział przedszkolny, szkoła podstawowa, liceum ogólnokształcące, szkoły branżowe I i II stopnia, technika, warsztaty szkolne, internaty, centra kształcenia zawodowego, międzyszkolny ośrodek sportowy),
- 2 placówki pracy pozaszkolnej (w Iławie i w Lubawie),
- 1 szkołę wyższą w Iławie,
- 2 placówki rekreacyjne (w Lubawie i gm. Lubawa),
- 1 szkołę policealną w Iławie,
- 1 specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy w Iławie,

- 2 placówki opiekuńczo-wychowawcze w Kisielicach i Suszu,
- 1 placówkę kształcenia ustawicznego,
- 2 pozaszkolne placówki specjalistyczne,
- 1 placówkę wsparcia dziennego,
- 1 Powiatowe Centrum Edukacji,

W 2024 r. przeprowadzono 58 kontroli sanitarnych placówek stałych (39 kontroli kompleksowych, 19 kontroli sprawdzających wykonanie obowiązków nałożonych decyzją), 14 kontroli placówek wypoczynku zimowego dla dzieci i młodzieży, 68 kontroli placówek wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży (w tym 8 kontroli odbyło się we współpracy z funkcjonariuszami Policji).

W celu poprawy stanu sanitarnego i technicznego nadzorowanych placówek wydano 26 decyzji administracyjnych, które dotyczyły m.in. zapewnienia osłony na grzejnikach, likwidacji stanowisk pracy dzieci i spożywania posiłków z ciągu komunikacyjnego, odnowienie powłok malarskich ścian i sufitów w korytarzach, zapewnienia właściwego stanu technicznego placów zabaw i boiska szkolnego, zapewnienia właściwego stanu technicznego podłóg w pokojach mieszkalnych, a także zapewnienia oświetlenia elektrycznego, które będzie spełniać wymagania określone w PN na stanowiskach pracy uczniów oraz na szkolnych tablicach i salach gimnastycznych.

Stanowisko pracy ucznia

W ramach sprawowanego nadzoru dokonano oceny dostosowania mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii w 2 szkołach podstawowych. Łącznie oceniono 307 stanowisk w 23 oddziałach. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Higieniczna ocena rozkładu zajęć lekcyjnych

W 2024 r. w ramach nadzoru bieżącego oceniano tygodniowy rozkład zajęć lekcyjnych pod kątem zachowania zasad higieny. Ocenę rozkładu zajęć lekcyjnych z punktu widzenia wymogów higieny procesów nauczania przeprowadzono w 18 placówkach oświatowo-wychowawczych. Łącznie oceniono rozkłady zajęć lekcyjnych w 235 oddziałach. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena obciążenia ucznia ciężarem tornistra szkolnego

W ramach sprawowanego nadzoru w dwóch szkołach podstawowych przeprowadzono higieniczną ocenę obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych. Łącznie badaniem zostało objętych 449 uczniów w 30 oddziałach. Nieprawidłowy stosunek ciężaru plecaka do masy osoby go noszącej stwierdzono u 69 uczniów (waga tornistra przekraczała 15% masy ciała ucznia), co stanowiło 15,37 %.

Profilaktyczna opieka zdrowotna

Program profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą w środowisku nauczania i wychowania ma na celu zapewnienie uczniom dostępności do opieki i poprawy jej jakości. Zgodnie z ustawą o systemie oświaty szkoła powinna zapewnić uczniom możliwość korzystania z gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej.

Na terenie powiatu iławskiego 1 szkoła ponadpodstawowa nie zapewniła opieki medycznej.

Dożywianie w placówkach oświatowo-wychowawczych

Najpowszechniejszą formą dożywiania praktykowaną przez placówki oświatowo-wychowawcze było podawanie dzieciom pełnych obiadów lub posiłków jednodaniowych. Skorzystało z tego 1648 uczniów, z czego 251 uczniów (15,2%) było dofinansowanych z opieki społecznej.

Wypoczynek dzieci i młodzieży

Na terenie powiatu iławskiego w 2024 roku skontrolowano 14 placówek wypoczynku zimowego i 78 placówek wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży. W skontrolowanych placówkach z wypoczynku skorzystało 2926 uczestników w wieku od 6 do 19 lat. Łącznie przeprowadzono 68 kontroli sanitarnych. W skontrolowanych placówkach bieżący stan sanitarny nie budził zastrzeżeń.

EPIDEMIOLOGIA

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Choroby zakaźne, pomimo masowych szczepień ochronnych, stosowania należytego reżimu sanitarnego w placówkach leczniczych, jak i ogromnego postępu medycyny nadal stanowią istotny problem społeczny, medyczny i epidemiologiczny. Dlatego też, zapobieganie i ograniczanie skutków chorób zakaźnych to jedno z ważniejszych zadań służb sanitarnych realizowane poprzez ciągłe monitorowanie sytuacji epidemiologicznej, wdrażanie postępowania przeciwepidemicznego i profilaktycznego, jak również nadzór nad realizacją szczepień ochronnych oraz działalność informacyjno-edukacyjną.

Podstawą oceny sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych w powiecie iławskim w **2024 r.**, były dane liczbowe o zachorowaniach na choroby zakaźne pochodzące z wszystkich placówek leczniczych z terenu naszego powiatu.

Gromadzone, na potrzeby nadzoru epidemiologicznego, informacje o chorobach zakaźnych obejmują jednostki chorobowe podlegające obowiązkowi zgłaszania z mocy ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r., o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

W **2024 r.**, zgłoszono z terenu powiatu iławskiego **2 358 przypadków zachorowań na choroby zakaźne** (w 2023 r. – 1 916, w 2022 r. – 6 430), przeprowadzono **755 dochodzeń epidemiologicznych** w przypadkach podejrzeń lub zachorowań na choroby zakaźne (w 2023 r. – 1 038, w 2022 r. – 9 159).

Dochodzenia przeprowadzane były w tych jednostkach chorobowych, w których wymagane jest:

- ustalenie źródła zakażenia,
- wykrycie czynnika etiologicznego powodującego zachorowanie,
- objęcie nadzorem epidemiologicznym osób kontaktujących się z chorym lub podejrzanym o zakażenie,
- ustalenie stanu zdrowia zwierzęcia podejrzanego o zakażenie wścieklizną, w celu podjęcia ostatecznej decyzji dotyczącej szczepienia osoby pogryzionej przez to zwierzę,
- przeprowadzenie kwalifikacji zachorowań, zgodnie z definicjami przypadków chorób zakaźnych dla potrzeb nadzoru epidemiologicznego.

Prowadzenie nadzoru nad chorobami ma na celu uzyskanie konkretnych korzyści dla zdrowia publicznego. Informacje uzyskane w wyniku nadzoru służą nie tylko czystej wiedzy epidemiologicznej, ale dają rozeznanie, co do rozmiarów konkretnych zagrożeń. Monitoring sytuacji epidemiologicznej powiatu odbywał się na podstawie analiz i weryfikacji otrzymanych zgłoszeń lub podejrzeń zachorowań na choroby zakaźne. Nadsyłane zgłoszenia podlegają rejestracji w oparciu o stworzone dla potrzeb nadzoru epidemiologicznego definicje zakażeń i chorób zakaźnych.

Choroby przenoszone drogą pokarmową

Biegunki u dzieci do lat 2

W 2024 r. u dzieci do lat 2 na biegunkę i zapalenie żołądkowo jelitowe o prawdopodobnym zakaźnym pochodzeniu lub inne bakteryjne zakażenia jelitowe zachorowało **58** dzieci (w 2023 r. - 27, a w 2022 r. - 104) zaś wirusowe zakażenie jelitowe stwierdzono natomiast u **22** dzieci (w 2023 r. - 26, a w 2022 r. - 58).

Salmonelozy

W 2024 r. zachorowalność w zakresie zatruc pokarmowych pałeczkami Salmonella kształtowała się następująco: zgłoszono **12 przypadków**, w tym głównie z prób kału pobranych od osób chorych wyhodowano pałeczki Salmonella Enteritidis (w 2023 r. – 19, a w 2022 r. - 23).

Clostridium difficile

W 2024 r. zarejestrowano **24 przypadków** zachorowań na inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez Clostridium difficile (w 2023 r. – 15, a w 2028 r. – 28).

Clostridium difficile to beztlenowa bakteria wytwarzająca spory, która w sprzyjających warunkach wywołuje zapalenie (uszkodzenie) jelita grubego. Do zakażenia dochodzi drogą pokarmową przez połknięcie spór C. difficile przy niedostatecznej higienie i dotyczy przede wszystkim osób w starszym wieku, przebywających w szpitalach i domach opieki. Bakterie gromadzą się w jelitach, kiedy pacjent przyjmuje antybiotyki o szerokim spektrum działania. Antybiotyki niszcząc prawidłową florę bakteryjną umożliwiają namnożenie się niewrażliwych na nie bakterii, do których zalicza się także Clostridium difficile. Choroba może mieć przebieg od łagodnej biegunki do postaci ciężkiej prowadzącej do poważnego uszkodzenia okrężnicy.

W **2024** r. na terenie powiatu iławskiego zarejestrowano **1 ognisko zatrucia pokarmowego**, które wystąpiło wśród uczestników imprezy okolicznościowej. Nie ustalono czynnika etiologicznego; liczba osób chorych – 10.

Choroby wieku dziecięcego

W **2024** r., nie odnotowano zachorowań na różyczkę. Odnotowano natomiast **138** zachorowania na płonicę – szkarlatynę, z których **4** zachorowania wymagały hospitalizacji (w 2023 r. – 172, w 2022 r. – 63) oraz nie odnotowano zachorowań na świnkę (w 2023 r. – 4, w 2022 r. – 2).

Od 2009 r. w całej Polsce, chorobą najczęściej występującą u dzieci jest ospa wietrzna. W **2024** r. w powiecie iławskim odnotowano 323 zachorowania (w 2023 r. – 367, w 2022 r. – 602). Ospa wietrzna jest chorobą, której można zapobiegać poprzez szczepienia. W Polsce szczepienia te, nadal są szczepieniami zalecanymi z wyjątkiem dzieci (do 12 roku życia) z wybranych grup zagrożonych ciężkim przebiegiem choroby i znacznym ryzykiem wystąpienia powikłań, dzieci do 12 roku życia z otoczenia ww. oraz dzieci uczęszczające do żłobków lub klubików dziecięcych, które

nie chorowały na ospę wietrzną. Wysoka cena szczepionki ogranicza jej powszechne stosowanie.

W **2024** r., w powiecie iławskim odnotowano 23 zachorowania na krztusiec, z których 2 zachorowania wymagały hospitalizacji (w 2023 r. – 4, a w 2022 r. – 1).

Krztusiec (dawna i potoczna nazwa **koklusz**) – ostra, bakteryjna choroba zakaźna układu oddechowego, charakteryzująca się nawracającymi napadami uporczywego kaszlu, niekiedy z bezdechem i zaburzeniami oddechowymi. Jest wywołwana przez Gram-ujemną pałeczkę krztuśca (*Bordetella pertussis*). Przechorowanie krztuśca pozostawia długotrwałą odporność organizmu, ale powtórne zachorowanie jest możliwe. Podstawową metodą profilaktyki krztuśca są regularne szczepienia ochronne. Krztusiec jest tak groźną chorobą dla niemowląt, że szczepienia przeciwko krztuścowi są powszechnie stosowane u prawie wszystkich niemowląt na całym świecie.

Korzystna jest sytuacja epidemiologiczna odry, w naszym powiecie w **2024** r., **nie** odnotowano **ani jednego przypadku** (w 2023 r. – 0, w 2022 r. – 0).

Neuroinfekcje

W **2024** r. zarejestrowano **4** zachorowania na bakteryjne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych (w 2023 r. – 3, w 2022 r. – 2) i 4 zachorowania na zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych o etiologii wirusowej (w 2023 r. – 0, w 2022 r. – 0) oraz nie zarejestrowano zachorowań na zapalenie mózgu o etiologii wirusowej (w 2023 r. – 0, w 2022 r. – 0).

Wirusowe zapalenie wątroby (WZW)

Wirusowe zapalenia wątroby (WZW) to grupa chorób zakaźnych wywołanych przez hepatotropowe wirusy powodujące zapalenie wątroby. Choroby te wywoływane są najczęściej przez wirusy: HAV, HBV, HCV. Objawy chorobowe związane są z uszkodzeniem komórki wątrobowej.

Od kilku lat w całej Polsce zachorowania na **WZW-A** (żółtaczka pokarmowa) występowały sporadycznie, ale od 2017 r. zarejestrowano ich zwiększoną liczbę. WZW typu A jest chorobą szerzącą się głównie drogą pokarmową przez zakażone produkty żywnościowe, a rezerwuarem jest przede wszystkim człowiek. W **2024** r., na terenie naszego powiatu zarejestrowano **1** przypadek zachorowania (w 2023 r. – 1, w 2022 r. – 0).

W **2024** r. odnotowano 5 zachorowań (w 2023 r. – 7, w 2022 r. – 2) na WZW B (żółtaczkę wszczepienną) oraz 4 zachorowania (w 2023 r. – 5, w 2022 r. – 4) na WZW C (żółtaczkę wszczepienną).

Sytuacja taka, jest wynikiem zarówno realizacji obowiązkowych i zalecanych szczepień ochronnych, jak też poprawy skuteczności procesów sterylizacji sprzętu medycznego. Szczególnie, w przypadku zakażeń HCV, gdzie brak jest możliwości czynnego uodpornienia, najważniejszą rolę w zapobieganiu zakażeniom odgrywa przestrzeganie zasad aseptyki w placówkach leczniczych oraz we wszystkich zakładach świadczących usługi dla ludności, w których wykonuje się zabiegi naruszające

ciągłość skóry (tatuaze, kolczykowanie, manicure, pedicure, itp.), stad stały nadzór inspekcji sanitarnej nad tymi zakładami.

Borelioza

Borelioza (choroba z Lyme, krętkowica kleszczowa) – wielonarządowa choroba zakaźna wywoływana przez bakterie należące do krętków, przenoszona na człowieka i niektóre zwierzęta przez kleszcze z rodzaju Ixodes. Najbardziej narażeni na tę chorobę są pracownicy leśni, rolnicy, osoby zbierający runo leśne.

Borelioza jest najbardziej rozpowszechnioną bakteryjną chorobą odkleszczową w Polsce. Na terenie naszego **powiatu** w **2024** r., zarejestrowano **42** przypadki, w 2023 r. było 79 przypadków, a w 2022 r. 34 przypadki zachorowań. Istniejące zagrożenie boreliozą wymaga podejmowania szerokich działań edukacyjnych wśród ludności w zakresie zapobiegania tej chorobie, a także innym chorobom odkleszczowym.

Wścieklizna

Na terenie powiatu iławskiego w **2024** r., **139** osób (w 2023 r. – 142 osoby, w 2022 r. – 117 osób) zostały pogryzione przez zwierzęta, w tym **45** osób (w 2023 r. - 46 osób, w 2022 r. – 24 osoby) zostało zakwalifikowanych do szczepienia p/wścieklicznie, a 2 osoby wymagały hospitalizacji (w 2023 r. – 1 osoba, w 2022 r. - 0 osób).

Wśród osób szczepionych – **24** zostały pogryzione przez psa, **20** zostało pogryzionych przez kota oraz **1** przez kunę. Szczepienia podjęto z powodu braku możliwości obserwacji zwierząt, a tym samym wykluczenia zakażenia wścieklizną oraz w przypadku zwierząt które nie były szczepione p/ko wścieklicznie.

Gruźlica

Do zakresu kompetencji PPIS w Iławie od 1 stycznia 2014 r., weszły zadania związane z prowadzeniem rejestru zachorowań/podejrzeń zachorowań na gruźlicę i chorób przenoszonych drogą płciową. Wprowadzone rozwiązania mają na celu zapewnienie skuteczności i szczelności nadzoru nad osobami chorymi na gruźlicę płuc, obowiązany do leczenia w warunkach hospitalizacji (gruźlica prątkująca) lub w warunkach leczenia otwartego.

W minionym roku zarejestrowano **9** przypadków zachorowań na gruźlicę (w 2023 r. – 2 przypadki; w 2022 r. – 1 przypadek).

Choroby przenoszone drogą płciową

W **2024** r. zarejestrowano 3 przypadki chorób przenoszonych drogą płciową, w tym: kiła - 2 przypadki i rzeżączka – 1 przypadek (w 2023 r. – 2 przypadki, 2022 r. – 0 przypadków).

Zachorowania Covid -19 (zakażenie SARS -CoV-2)

W **2024** r., na terenie powiatu iławskiego odnotowano **792** (w 2023 r. – 764, w 2022 r. -

5163) przypadki zachorowań w związku z zakażeniem SARS-CoV-2, w **16** (w 2023 r. – 53, w 2022 r. – 151) przypadkach osoby wymagały hospitalizacji. Nie odnotowano **natomiast zgonów w związku z zakażeniem SARS-CoV-2** (w 2023 r. – 4, w 2022 r. – 41).

Od 25.02.2023 r. w związku ze zmianą przepisów dotyczących zgłaszania podejrzeń i rozpoznań zakażeń, chorób zakaźnych oraz zgonów z ich powodu podmioty lecznicze zobligowane są do zgłaszania zachorowań potwierdzonych dodatnim wynikiem szybkiego testu antygenowego. Szybka diagnostyka nie tylko poprawia zgłaszalność chorób zakaźnych, ale przede wszystkim umożliwia lekarzom szybkie wdrożenie odpowiedniego leczenia.

- zakażenia wirusem RSV – zarejestrowano **120 przypadków** zachorowań (w 2023 r. – 13 przypadków)

- grypa – zarejestrowano **338 przypadków** zachorowań (w 2023 r. – 102 przypadki).

Ogniska epidemiologiczne – zarejestrowano 2 ogniska, które wystąpiły wśród pacjentów Powiatowego Szpitala w Iławie: 1 ognisko grypy (zachorowania objawowe) oraz 1 ognisko *Klebsiella pneumoniae* (kolonizacja).

Działalność lecznicza wykonywana przez podmioty lecznicze

Pod nadzorem Sekcji Epidemiologii w **2024** r., było **179** podmiotów leczniczych i praktyk zawodowych. Oceny stanu sanitarno-higienicznego dokonywano na podstawie kontroli pomieszczeń i urządzeń wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych:

przez podmioty lecznicze wykonujące działalność leczniczą:

- udzielających stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych: szpitale ogółem – **3**, w tym szpitale jednodniowe – **1** i inne niż szpitale - **1** (zakład opiekuńczo-leczniczy – 1),
- udzielających ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych: przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria z izbą chorych, lecznice – **43** (w tym **12** Punktów Szczepień mieszczących się w przychodniach); zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne – **11**; zakłady rehabilitacji leczniczej – **5**; inne – **18** (podmioty lecznicze prowadzące działalność w zakresie medycyny: alternatywnej, okulistycznej, neurologicznej, ginekologicznej, estetycznej i udzielające świadczeń pielęgniarско-położniczych oraz stacja dializ i zespoły ratownictwa medycznego).

w ramach działalności leczniczej wykonywanej przez praktykę zawodową:

- indywidualne praktyki lekarskie, w tym indywidualne praktyki lekarzy dentystów - **10**
- indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie, w tym indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentystów, grupowe praktyki lekarskie, w tym grupowe praktyki lekarzy dentystów - **61**

- indywidualne praktyki pielęgniarek – 4;
- indywidualne specjalistyczne praktyki pielęgniarek – 1;
- grupowe praktyki pielęgniarek – 6;
- inne – 16 (m.in. gabinety fizjoterapii, poradnie psychologiczne i logopedyczna i centrum rehabilitacji).

Realizując zadania z zakresu zdrowia publicznego Państwowa Inspekcja Sanitarna wiele uwagi poświęca sprawowaniu nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których udzielane są świadczenia zdrowotne.

Podczas kontroli udzielano szczegółowego instruktażu oraz wydawano zalecenia pokontrolne, przekazywano informacje o aktualnie obowiązujących przepisach prawnych w zakresie wymogów sanitarnych.

W 2024 roku w ramach nadzoru nad przestrzeganiem bezpieczeństwa sanitarnego w podmiotach leczniczych oraz realizacji Programu Szczepień Ochronnych skontrolowano 94 podmioty lecznicze, w których przeprowadzono 115 kontroli. Wydano 2 decyzje administracyjne na zapewnienie poprawy stanu technicznego obiektów. W wyniku przeprowadzonych kontroli wystawiono 1 mandat karny na kwotę 500 zł za nieprzestrzeganie warunków higieniczno - sanitarnych.

REALIZACJA SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

Celem szczepień jest m.in. utrzymanie wysokiego poziomu odporności zbiorowiskowej oraz zmniejszenie szans zachorowania osób nieuodpornionych. Szczepienia masowe realizowane są w odniesieniu do chorób, gdzie człowiek jest jedynym rezerwuarem zarazka. Pozwalają nie tylko na poprawę sytuacji epidemiologicznej, ale również na eliminację lub eradykację tych chorób.

Państwowa Inspekcja Sanitarna uczestniczy w realizacji programu szczepień ochronnych (PSO) przez dystrybucję preparatów szczepionkowych i nadzór nad wykonawstwem szczepień oraz prowadzi działania edukacyjne mające na celu zwiększenie wiedzy wśród społeczeństwa w zakresie szczepień ochronnych.

W kontrolowanych w 2024 r. punktach szczepień nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie transportu, przechowywania szczepionek oraz ich realizacji wśród dzieci i młodzieży do 19 roku życia.

W placówkach POZ realizujących szczepienia ochronne, funkcjonowały systemy elektronicznego całodobowego monitorowania temperatury w urządzeniach chłodniczych do przechowywania szczepionek. W Pododdziale Neonatologicznym Szpitala Powiatowego im. Wł. Biegańskiego w Iławie prowadzony był całodobowy monitoring temperatury w formie papierowej.

Szczepienia ochronne są najskuteczniejszą metodą ochrony przed groźnymi chorobami zakaźnymi. Zakres tej ochrony i realizacja programu szczepień ochronnych (PSO) zależy w dużej mierze od rodziców. Każdy z nas ma realny wpływ na zdrowie swoje i swoich najbliższych.

1 października 2023 roku weszło w życie nowe rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 września 2023 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych, które określa m.in. wykaz chorób zakaźnych objętych obowiązkiem szczepień ochronnych; osoby lub grupy osób obowiązane do poddawania się obowiązkowym szczepieniom ochronnym przeciw chorobom zakaźnym, wiek i inne okoliczności stanowiące przesłankę powstania obowiązku szczepień ochronnych; schemat szczepienia przeciw chorobie zakaźnej obejmujący liczbę dawek i terminy ich podania wymagane dla danego szczepienia uwzględniające wiek osoby objętej obowiązkiem szczepienia; kwalifikacje osób przeprowadzających szczepienia ochronne; sposób przeprowadzania szczepień ochronnych; tryb przeprowadzania konsultacji specjalistycznej dla osób, w przypadku których lekarskie badanie kwalifikacyjne daje podstawy do długotrwałego odroczenia obowiązkowego szczepienia ochronnego.

W 2024 roku w obszarze szczepień ochronnych wprowadzono:

- od 1 września 2024 r. w ramach Powszechnego Programu Szczepień przeciwko HPV (ludzkemu wirusowi brodawczaka) rozpoczętego w 2023 roku, realizację szczepień oprócz POZ również w szkołach wśród szerszej grupy wiekowej dzieci tj. 9-14 lat.
- od 15 października 2024 roku. bezpłatne szczepienia przeciwko krztuścowi dla kobiet w ciąży - szczepienie jest zalecane po ukończeniu 27 tygodnia ciąży do 36 tygodnia ciąży.

Szczepienia obowiązkowe dzieci i młodzieży do 19 roku życia

W 2024 r., prowadzono obowiązkowe szczepienia dzieci i młodzieży od 0 do 19 roku życia przeciwko: gruźlicy, zakażeniom wywołanym przez rotawirusy, błonicy, krztuścowi, tężcowi, odrze, różyczce, śwince, ostremu nagminnemu porażeniu dziecięcemu (poliomyelitis), wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, przeciwko zakażeniom wywoływanym przez *Haemophilus influenzae* typ B (Hib), przeciwko zakażeniom *Streptococcus pneumoniae* oraz przeciwko ospie wietrznej dzieci z grup ryzyka, ponadto, wśród grup osób w sposób szczególny narażonych na zakażenie przeciwko: wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, błonicy, durowi brzuszemu, wścieklicznie, tężcowi.

Obowiązkowe szczepienia ochronne w **powiecie** iławskim realizowane były, w **12 Punktach Szczepień** podmiotów leczniczych (POZ) oraz w Pododdziale Neonatologicznym Powiatowego Szpitala im. W. Biegańskiego w Iławie.

Szczepienia dzieci i młodzieży do 19 roku życia przeprowadzane były sukcesywnie według dat urodzeń, zgodnie z wojewódzkim „Terminarzem Szczepień Ochronnych”.

Wykonanie obowiązkowych szczepień ochronnych na terenie powiatu w **2024** roku w porównaniu z rokiem 2022 i 2023:

Rodzaj szczepionki	Rodzaj/ schemat szczepienia	Rocznik podl. do szczepienia w 2024 r.	% wykonania w 2024 r.	Rocznik podl. do szczepienia w 2023 r.	% wykonania w 2023 r.	Rocznik podl. do szczepienia w 2022 r.	% wykonania w 2022 r.
p/gruźlicy	w I dobie życia	2024	98,87	2023	99,08	2022	99,57
p/rotawirusom	szczepienie podstawowe	2024	60,94	2023	67,58	2022	64,95
p/rotawirusom	szczepienie podstawowe	2023	97,34	2022	99,58	2021	96,96
p/WZW B	Szczepienie pierwotne (II dawki)	2024	50,56	2023	40,48	2022	40,49
	szczepienie uzupełniające (III dawki)	2023	97,7	2022	97,92	2021	98,81
p/ błonicy, tężcowi, krztuścowi oraz zakażeniom <i>Haemophilus influenzae</i> typu b	szczepienie pierwotne (III dawki)	2024	55,26	2023	51,28	2022	48,93
	szczepienie uzupełniające (IV dawki)	2023	59,89	2022	65,05	2021	55,07
p/ostremu nagminnemu porażeniu dziecięcemu (poliomyelitis)	szczepienie pierwotne (II dawki)	2024	55,26	2023	51,28	2022	48,93
	szczepienie uzupełniające (III dawki)	2023	59,89	2022	65,19	2021	55,07
p/zakażeniom <i>Streptococcus pneumoniae</i>	szczepienie pierwotne (II lub III dawki)	2024	69,85	2023	63,74	2022	64,23
p/zakażeniom <i>Streptococcus pneumoniae</i>	szczepienie uzupełniające (III lub IV dawki)	2023	91,69	2022	91,26	2021	92,09
p/odrze, śwince i różyczce	szczepienie podstawowe (I dawka)	2023	94,69	2022	92,09	2021	91,57
	szczepienie przypominające (II dawka)	2019	86,61	2018	90,08	2017	90,64
p/ błonicy, tężcowi, krztuścowi poliomyelitis	Szczepienie I przypominające	2019	86,61	2018	89,52	2017	89,63
p/ błonicy, tężcowi, krztuścowi	Szczepienie II przypominające	2011	91,47	2010	94,12	2009	92,83
p/ błonicy, tężcowi	Szczepienie III przypominające	2006	95,69	2005	95,63	2004	91,29

Szczepienia obowiązkowe dzieci i młodzieży do 19 roku życia z grup ryzyka przeciwko ospie wietrznej

W ramach powyższych szczepień wykorzystano **210** dawek szczepionki wśród grup dzieci

obejmujących:

- **dzieci do ukończenia 12 roku życia:** z upośledzeniem odporności o wysokim ryzyku ciężkiego przebiegu choroby, z ostrą białaczką limfoblastyczną w okresie remisji; zakażone HIV; przed leczeniem immunosupresyjnym lub chemioterapią;
- **dzieci do ukończenia 12 roku życia z otoczenia osób określonych w lit. a**, które nie chorowały na ospę wietrzną;
- **dzieci do ukończenia 12 roku życia, inne niż wymienione w lit. a i b, przebywających w:** zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych, zakładach opiekuńczo-leczniczych, rodzinnych domach dziecka, domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, domach pomocy społecznej, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo- terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych;
- **innych niż wymienione w pkt a–c, przebywających w żłobkach lub klubach dziecięcych.**

Szczepienia obowiązkowe dzieci przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis oraz zakażeniom Haemophilus influenzae typu b (DTaP-IPV-Hib)

Wykorzystano 263 dawek szczepionki **skojarzonej 5 w 1** wśród grup dzieci obejmujących:

- *dzieci od 2 miesiąca życia urodzone przed ukończeniem 37 tygodnia ciąży lub urodzone z masą urodzeniową poniżej 2500 g* lub z przeciwwskazaniami do szczepienia szczepionką pełnokomórkową p/krztuścowi.

Szczepienia obowiązkowe przeciwko tężcowi osób po zranieniach i urazach w 2024 oraz latach 2023 i 2022

Rok sprawozdawczy	Liczba zaszczepionych osób ogółem	Liczba zaszczepionych osób grupie 20-29 lat	Liczba zaszczepionych osób grupie 30 i powyżej
2024	308	10	298
2023	664	15	649
2022	606	53	553

Szczepienia obowiązkowe przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B osób narażonych

W ramach powyższych szczepień w 2024 r., podano 41 dawek szczepionki w następujących grupach:

- osoby szczególnie narażone na zakażenie w wyniku styczności z osobą zakażoną WZW typu B, które nie były szczepione przeciw WZW typu B;
- osoby zakażone wirusem zapalenia wątroby typu C
- uczniowie i studenci szkół medycznych w przeszłości nieszczepieni p/WZW typu B

oraz wykorzystano 70 dawek szczepionki u osób w fazie zaawansowanej choroby nerek z filtracją

kłębuszkową poniżej 30 ml/min oraz u osób dializowanych.

Szczepienia zalecane u dzieci i osób dorosłych

Szczepienia zalecane to szczepienia nieobowiązkowe, które znacząco uzupełniają ochronę przed groźnymi chorobami u dzieci i młodzieży, a także osób dorosłych.

Do nich zaliczamy m.in. szczepienia przeciwko: inwazyjnym zakażeniom *Streptococcus pneumoniae*, inwazyjnym zakażeniom *Neisseria meningitidis*, ospie wietrznej - prowadzącej do bardzo ciężkich powikłań w obrębie układu nerwowego, wirusowemu zapaleniu wątroby typu A i typu B, kleszczowemu zapaleniu mózgu, grypie, ludzkiemu wirusowi brodawczaka, żółtej gorączce, cholerze, durowi brzuszemu, wściekliźnie, COVID- 19, Wirusowi Syncytialnemu Układu Oddechowego (RSV), Inwazyjnym zakażeniom *Haemophilus Influenzae* typu b.

Niepożądane odczyny poszczepienne - NOP

W 2024 roku zgłoszono i zarejestrowano **4** przypadki wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych, zakwalifikowanych jako odczyny o charakterze łagodnym, po podaniu szczepionek przeciwko:

- **1 przypadek NOP** po szczepieniu p/gruźlicy – szczepienie w I dobie życia;
- **2 przypadki NOP** po szczepieniu p/ błonicy, tężcowi, krztuścowi (szczepionka DTP) – szczepienie w 2 roku życia;
- **1 przypadek NOP** po błonicy, tężcowi, krztuścowi (szczepionka DTP), p/poliomyelitis (szczepionka Imovax Polio), p/zakażeniom *Haemophilus influenzae* (szczepionka Act-Hib) – szczepienie w 1 roku życia.

U wszystkich dzieci po ustąpieniu objawów nastąpił pełny powrót do zdrowia.

Niewykonanie obowiązkowych szczepień ochronnych

Niepokojący jest fakt ciągłego wzrostu rodziców/opiekunów niewykonujących obowiązkowych szczepień ochronnych u swoich dzieci z przyczyn innych niż przeciwwskazania medyczne. Liczba dzieci nie zaszczepionych z powodu innego niż przeciwwskazania medyczne na 31.12.2024 r. wynosiła 300.

W 2024 roku wystosowano do rodziców **35 dzieci** pisma informujące wyjaśniające obowiązki ustawowe w zakresie szczepień dzieci oraz zawierające zaproszenie na rozmowę, w celu wyjaśnienia przyczyn niedopełnienia obowiązku szczepień, a także rozwiania ewentualnych wątpliwości, co do zasadności realizacji szczepień ochronnych.

Rok	Liczba dzieci, u których nie wykonano obowiązku szczepień ochronnych na terenie powiatu	Liczba wniosków do Wojewody Warmińsko- Mazurskiego o wszczęcie postępowania egzekucyjnego
2014	17	6
2015	17	4
2016	21	5
2017	57	3
2018	79	4
2019	95	12
2020	116	2
2021	148	0
2022	192	0
2023	256	5
2024	300	0

Finansowanie szczepień przez jednostki samorządowe

Urząd Miasta Lubawa:

- w ramach realizacji programu szczepień profilaktycznych **przeciw grypie** uodporniono 38 osób w przedziale wiekowym 60- 65 lat zamieszkujących miasto Lubawę.

ZAPOBIEGAWCZY **NADZÓR SANITARNY**

ZADANIA ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

W 2024 r., w ramach sprawowanego zapobiegawczego nadzoru sanitarnego przeprowadzono 271 postępowań administracyjnych, w których zajęto stanowisko /w formie decyzji, postanowienia, opinii sanitarnej lub pisma/ w zakresie spełniania wymagań higienicznych i zdrowotnych. W ramach ww. postępowań wydano 95 decyzji płatniczych.

Liczba zajętych stanowisk dotyczących:

- strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
 - uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko – w 2024 r. - 13 (w 2023 - 3),
 - opiniowanie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko – w 2024 r. - 4 (w 2023 r. - 5);
- oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko:
 - opinia co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko – w 2024 r. - 30 (w 2023 r. - 43).

Przy opiniowaniu szczególną uwagę zwracano na ewentualne negatywne oddziaływanie przedsięwzięć na środowisko pod kątem oddziaływania na zdrowie ludzi (emisja hałasu, zanieczyszczenie powietrza, w tym emisja odorów);
 - opinia w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach – w 2024 r. - **12** (w 2023 r. -3),
- uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych – w 2024 r. - **41** (w 2023 r. - 50), ww. uzgodnienia dotyczyły w szczególności budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych,
 - uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektu budowlanego – w 2024 r. – **26** (w 2023 r. - 34),
- innych spraw (dotyczyły uzupełnienia dokumentacji) w 2024 r. - **144** (w 2023 r. – 38).

Ogółem w 2024 r. przeprowadzono 55 kontroli (wizji lokalnych) .

Stanowiska (decyzje, uzgodnienia, opinie lub pisma) stwierdzające spełnienie wymagań higienicznych i zdrowotnych zostały wydane dla takich kategorii obiektów jak:

- placówki ochrony zdrowia: pomieszczenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą,
- zakłady żywności i żywienia, obiekty produkcyjno-usługowe,
- placówki oświaty i wychowania (szkoły, przedszkola, żłobki),

- placówki wypoczynkowe oraz rekreacyjno-sportowe,
- dróg, obiektów handlowych, obiektów biurowych, zakładów przemysłowych i infrastruktury technicznej.

PROMOCJA ZDROWIA **I OŚWIATA ZDROWOTNA**

1. Profilaktyka nadwagi i otyłości

1. Profilaktyka nadwagi i otyłości

„Trzymaj Formę!” to ogólnopolski program edukacyjny realizowany przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Program ma na celu wypracowanie prozdrowotnych nawyków wśród uczniów szkół podstawowych, tj. prowadzenie aktywnego stylu życia i stosowanie zbilansowanej diety.

W roku szkolnym 2023/2024 odbyła się XVII edycja programu, która to została zrealizowana w 22 szkołach podstawowych w:

- 3 szkołach w Iławie: Zespół Placówek Szkolno- Wychowawczych, Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Mikołaja Kopernika, Szkoła Podstawowa Nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi im. Polskich Noblistów w Iławie,
- 6 szkołach w gminie Iława: Zespół Szkolno-Przedszkolny w Wikielcu, Szkoła Podstawowa w Lasecznie, Szkoła Podstawowa w Gromotach, Szkoła Podstawowa im. majora Henryka Dobrzańskiego "HUBALA" w Gałdowie, Szkoła Podstawowa im. Twórców Literatury Dziecięcej w Ząbrowie, Szkoła Podstawowa im. M. Lengowskiego w Rudzienicach,
- 5 szkołach w mieście i gminie Lubawa: Szkoła Podstawowa w Byszwałdzie, Szkoła Podstawowa im. Teofila Ruczyńskiego w Prątnicy, Szkoła Podstawowa w Tuszewie, Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Złotowie, Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Lubawie,
- 3 szkołach w mieście i gminie Susz: Szkoła Podstawowa w Jawtach Wielkich, Szkoła Podstawowa im. Ziemi Suskiej w Babiętach Wielkich, Szkoła Podstawowa im. gen. Józefa Bema w Suszu,
- 2 szkołach w mieście i gminie Kisielice: Szkoła Podstawowa w Goryniu, Zespół Szkół w Kisielicach ,
- 3 szkołach w mieście i gminie Zalewo: Szkoła Podstawowa w Borecznie, Zespół Szkół w Zalewie, Szkoła Podstawowa w Dobrzykach.

Przeprowadzono szkolenie dla koordynatorów szkolnych programu, w którym uczestniczyło 16 osób.

Przeprowadzono wizytację programu edukacyjnego w 15 placówkach oświatowych.

Zajęcia edukacyjne przeprowadzono w 2 szkołach podstawowych (Szkoła Podstawowa im. majora Henryka Dobrzańskiego "HUBALA" w Gałdowie, Szkoła Podstawowa im. Twórców Literatury Dziecięcej w Ząbrowie). Łącznie objęto edukacją 152 uczniów klas IV-VIII.

Działaniami edukacyjnymi w programie objęto 1906 uczniów.

2. Edukacja żywieniowa oraz wiedza konsumencka

W 2024 r. Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) przeprowadził kolejną edycję Kampanii noszą nazwę #Safe2EatEu, która była realizowana również przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Tematami tegorocznej Kampanii były higiena żywności, choroby przenoszone przez zanieczyszczoną żywność oraz suplementy diety. Skierowana była do ogółu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem osób dorosłych w wieku 18-55 lat.

W ramach działań związanych z Kampanią zorganizowano 6 stoisk profilaktyczno-edukacyjne, podczas którego prowadzono edukację i dystrybucję materiałów edukacyjnych. Łączna liczba odbiorców – 1120 osób.

W ramach Kampanii przeprowadzono 10 zajęć edukacyjnych, którymi łącznie objęto 239 osób.

Informacje o kampanii były systematycznie umieszczane na stronie internetowej oraz na portalach społecznościowych – liczba publikacji 8, o łącznym zasięgu 2467.

Przeprowadzono 42 zajęcia edukacyjne dla dzieci, młodzieży oraz dla osób dorosłych z zakresu zasad zdrowego odżywiania, profilaktyki otyłości oraz znaczenia drugiego śniadania. Łącznie edukacją prozdrowotną objęto 1285 osób.

Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych (ulotek, broszur) dot. zasad zachowania w kuchni, zdrowego trybu życia i odżywiania, zasad przechowywania żywności, planowania posiłków – łącznie 264 materiały edukacyjne.

3. Profilaktyka zatruć grzybami

Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Iławie wzorem lat poprzednich również w 2024 r. podjęcia działania edukacyjne mające na celu zapobieganie zatruciom grzybami.

Przeprowadzono 7 zajęć edukacyjnych dla 256 osób, a którymi rozmawiano o profilaktyce zatruć grzybami, omówiono zasady bezpiecznego grzybobrania.

Zorganizowano stoisko profilaktyczno-edukacyjne, podczas których przekazano informacje odnośnie kalendarza grzybiarza, prezentowano plakaty porównujące grzyby trujące i podobne do nich grzyby jadalne – łącznie 160 odbiorców. Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych (ulotek – „zatrucia grzybami – objawy, pierwsza pomoc, leczenie”) – dla 7 podmiotów w ilości 35 sztuk.

4. Profilaktyka uzależnień - profilaktyka palenia tytoniu, profilaktyka uzależnienia od alkoholu, profilaktyka zażywania nowych substancji psychoaktywnych

Do jednych z najważniejszych zadań promocji zdrowia Państwowej Inspekcji Sanitarnej należy profilaktyka tytoniowa, alkoholowa i dopalaczowa. Podejmowane działania mają na celu zmniejszenie zachorowań, inwalidztwa i zgonów wynikających z palenia tytoniu poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy - palenie czynne i bierne, a także promowanie życia wolnego od dymu tytoniowego. Realizowana jest ona poprzez programy edukacyjne skierowane do

dzieci i młodzieży, a także inne działania skierowane do ogółu społeczeństwa.

4.1 „Czyste powietrze wokół nas”

Program przedszkolnej edukacji antynikotynowej z udziałem rodziców i opiekunów mający na celu podniesienie ich wiedzy w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń.

W roku szkolnym 2023/2024 realizacja programu odbywała się w 8 placówkach:

- Przedszkole Miejskie nr 3 w Iławie
- Przedszkole Miejskie nr 5 w Iławie
- Przedszkole Miejskie nr 6 w Iławie
- Przedszkole Miejskie w Lubawie
- Szkoła Podstawowa w Samplawie
- Szkoła Podstawowa w Łęgowie
- Szkoła Podstawowa w Gałdowie
- Przedszkolu Językowym w Fijewie „Akademia Małych Zuchów”

Programem objęto 292 dzieci (161 dzieci - 6 letnich, 126 dzieci - 5 letnich, 5 dzieci -4 letnie) oraz 104 rodziców.

Zorganizowano szkolenie dla koordynatorów szkolnych, w którym uczestniczyło 6 osób.

W ramach programu pracownik Promocji Zdrowia i Oświaty na bieżąco przysyłał do placówek materiały edukacyjne, prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do placówek biorących udział w programie.

Na stronach internetowych i portalach społecznościowych propagowano program.

4.2 „Bieg po zdrowie”

To program antytytoniowej edukacji zdrowotnej dla uczniów klas IV szkół podstawowych oraz ich rodziców i opiekunów. Głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i używania e-papierosów.

W roku szkolnym 2023/2024 na terenie powiatu iławskiego uczestniczyło w programie 11 szkół podstawowych:

- Szkoła Podstawowa w Byszałdzie
- Szkoła Podstawowa w Ząbrowie
- Szkoła Podstawowa w Gałdowie
- Szkoła Podstawowa w Piotrkowie
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Wikielcu

- Szkoła Podstawowa w Lasecznie
- Szkoła Podstawowa w Rudzienicach
- Szkoła Podstawowa w Samplawie
- Szkoła Podstawowa w Gromotach
- Zespół Placówek Szkolno- Wychowawczych w Iławie
- Zespół Szkół w Kisielicach

Zorganizowano szkolenie dla koordynatorów szkolnych, w którym uczestniczyło 11 osób.

W programie wzięło udział 177 dzieci oraz 120 rodziców. W ramach realizacji programu przeprowadzono 3 zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży. Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do placówek biorących udział w programie.

Na stronach internetowych i portalach społecznościowych propagowano program.

4.3 Profilaktyka palenia papierosów, wyrobów tytoniowych i stosowania e- papierosów

W ramach profilaktyki tytoniowej w 2024 r. przeprowadzono 19 zajęć edukacyjnych wśród 620 młodzieży w wieku 7 – 19 lat. Na stronie internetowej i portalach społecznościowych zamieszczano informację o szkodliwości palenia i stosowania e- papierosów, wskazywano jakie korzyści zdrowotne przynosi zerwanie z nałogiem.

Zorganizowano 6 stoisk profilaktyczno-edukacyjne o łącznym zasięgu 1150 osób. Z mieszkańcami powiatu iławskiego rozmawiano o szkodliwości palenia, dokonywano pomiaru tlenu węgla w wydychanym powietrzu.

4.4 Obchody Światowego Dnia bez Tytoniu (31 maja)

W 2024 r. Światowy Dzień Bez Tytoniu przebiegał pod hasłem „Ochrona dzieci przed ingerencją przemysłu tytoniowego”.

Przeprowadzono 8 zajęć edukacyjnych wśród 315 dzieci przedszkolnych i szkolnych, a także ich rodziców. Zorganizowano 2 stoiska profilaktyczno – edukacyjne w ramach „Bezpiecznych wakacji i Gminnych Obchodów Dnia Dziecka” w Suszu oraz festynu „Bezpieczny powiat” w Iławie.

Informację o obchodach zamieszczono na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Iławie oraz portalu społecznościowym.

4.5 Obchody Światowego Dnia Rzucania Palenia (trzeci czwartek listopada)

Idea obchodzonego w Polsce i na świecie „Światowego Dnia Rzucania Palenia Tytoniu” ma na celu zwrócenie uwagi całego społeczeństwa globalnie i lokalnie na skutki palenia tytoniu: społeczne, ekonomiczne, a przede wszystkim na skutki zdrowotne, które spowodowane są paleniem papierosów, a w ostatnich latach również e-papierosów.

W 2024 r. Światowy Dzień Rzucania Palenia obchodzony był 21 listopada.

W ramach akcji zaproszono szkoły powiatu iławskiego do włączenia się w akcję i promowanie profilaktyki antytytoniowej. Przeprowadzono 14 zajęć edukacyjnych wśród 444 uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych wśród szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Informację o obchodach zamieszczono w mediach społecznościowym.

4.6 Profilaktyka spożywania alkoholu

W ramach profilaktyki zażywania alkoholu w 2024 r. przeprowadzono 5 zajęć edukacyjnych wśród 124 uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Na stronie internetowej i portalach społecznościowych zamieszczano informację o szkodliwości picia alkoholu oraz o sposobach radzenia sobie z nałogiem.

Zorganizowano 3 stoiska profilaktyczno-edukacyjne o łącznym zasięgu 560 osób. Z mieszkańcami powiatu iławskiego rozmawiano o szkodliwości picia alkoholu.

Podczas zajęć edukacyjnych oraz na stoiskach, wykorzystywane były ALKOgogle, które posłużyły do symulacji zaburzeń jakich doznaje osoba po spożyciu alkoholu.

4.7 Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych - ARS, czyli jak dbać o miłość?

Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?” dotyczy profilaktyki używania substancji psychoaktywnych (alkohol, tytoń, narkotyki, dopalacze), adresowany jest do młodzieży ze szkół ponadpodstawowych. Jego celem jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie.

W roku szkolnym 2023/2024 program realizowano w 6 szkołach ponadpodstawowych:

- Zespole Szkół Ogólnokształcących w Iławie,
- Technikum Zespołu Szkół im. Bohaterów Września 1939 r. w Iławie,
- Szkole Branżowej I stopnia Zespołu Szkół im. Bohaterów Września 1939 r. w Iławie,
- Liceum Akademickiego Zespołu Placówek Oświatowych w Fijewie,
- Szkole Branżowej I stopnia Akademickiego Zespołu Placówek Oświatowych w Fijewie,
- Szkole Branżowej I stopnia oraz Szkole Specjalnej Przysposabiającej do Pracy w Zespole Placówek Szkolno-Wychowawczych w Iławie.

Edukacją objęto 214 uczniów.

Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych w ilości 60 ulotek.

4.8 Zapobieganie zażywaniu nowych substancji psychoaktywnych

Na terenie powiatu iławskiego w 2024 roku podejmowano działania zmierzające do uświadamiania młodych ludzi o niebezpieczeństwach związanych z zażywaniem nowych narkotyków oraz dostarczenia im podstawowych informacji na ich temat.

Przeprowadzono 33 zajęcia edukacyjne wśród 991 uczniów oraz uczestników wypoczynku letniego na terenie powiatu iławskiego.

Zorganizowano 9 stoisk informacyjno- edukacyjnych o łącznym zasięgu 1780 osób.

Do 10 placówek oświatowych i miejsc wypoczynku dostarczono materiały edukacyjne dotyczące substancji psychoaktywnych w ilości 313 sztuk.

Na portalach społecznościowych Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Iławie zamieszczano informacje dot. substancji psychoaktywnych

5. Profilaktyka chorób zakaźnych

5.1 Podstępne WZW

Program edukacyjny skierowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych, którego głównym celem jest podniesienie wiedzy na temat profilaktyki zakażeń HAV, HBV i HCV. Kształtowanie zachowań zdrowotnych, w tym również w zakresie przeciwdziałania chorobom zakaźnym, stanowi ważny element działań edukacyjnych w szkole. W roku szkolnym 2023/2024 przeprowadzono na terenie powiatu iławskiego kolejną edycję programu edukacyjnego „Podstępne WZW”.

W programie wzięło udział 6 szkół ponadpodstawowych:

- Zespół Szkół w Lubawie - Liceum
- Zespół Szkół w Suszu – Technikum
- Zespół Szkół w Suszu – Szkoła Branżowa
- Zespół Szkół im. Bohaterów Września 1939 roku – Technikum
- Zespół Szkół im. Bohaterów Września 1939 roku – Szkoła Branżowa
- Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Stefana Żeromskiego w Iławie.

Łącznie objęto programem 292 osoby.

Cyklicznie umieszczano informacje w mediach społecznościowych odnośnie realizacji programu oraz profilaktyki WZW.

Przeprowadzono szkolenie dla koordynatorów szkolnych, w którym uczestniczyło 5 osób.

Zorganizowano 6 stoisk edukacyjno-profilaktycznych o łącznym zasięgu 1120 osób.

5.2 Inne działania profilaktyczne

W 2024 roku Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Iławie podejmowała działania mające na celu zapobieganie zachorowaniom na choroby zakaźne poprzez edukację dotyczącą zasad

zdrowego stylu życia, czynności higienicznych i szczepienia ochronne, a także edukację społeczeństwa w zakresie dróg szerzenia się chorób zakaźnych i zakażeń.

Organizowano spotkania i zajęcia edukacyjne m.in. dla osadzonych z Zakładu Karnego w Iławie.

Dodatkowo na stronach portali społecznościowych umieszczano informacje dotyczące chorób zakaźnych oraz szczepień.

5.3. Profilaktyka HIV/AIDS

W ramach obchodów światowego Dnia AIDS 1 grudnia 2024 r., na stronie internetowej oraz portalu społecznościowym Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Iławie zamieszczono informacje zachęcające do zgłaszania się na bezpłatne, anonimowe testy w kierunku HIV, promowano Punkty Konsultacyjno-Diagnostyczne (PKD).

Do radia Eska udzielono wywiadu, w którym zachęcano do testowania się. Wskazywano, że szybkie rozpoznanie zakażenia umożliwia szybkie podjęcie leczenia, a tym samym dobry komfort życia. Przybliżono czym są Punkty Konsultacyjno-Diagnostyczne i zachęcono do anonimowego, bezpłatnego badania się.

Przeprowadzono zajęcia edukacyjne dla pielęgniarek, w którym uczestniczyło 12 osób.

Zorganizowano 2 stoiska profilaktyczno-edukacyjne o łącznym zasięgu 500 osób.

W ramach Europejskiego Tygodnia Testowania (EET) przypadającego na okres od 18 do 24 listopada 2025 r. rozpowszechniono informacje na ten temat wśród pielęgniarek oraz lekarzy POZ oraz Szpitala Powiatowego w Iławie.

6. Profilaktyka grypy

Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych promujących szczepienia ochronne oraz sposoby zapobiegania zarażeniem wirusem grypy.

Zorganizowano 6 stoisk profilaktyczno-edukacyjnych, podczas których rozmawiano o profilaktyce grypy. Łączny zasięg: 545 osób.

Na portalu społecznościowym na stronie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Iławie umieszczano informacje dotyczące w jaki sposób zapobiegać grypie, jakie są objawy grypy oraz propagowano szczepienia ochronne przeciwko grypie.

7. Profilaktyka chorób pasożytniczych

W ramach profilaktyki chorób pasożytniczych przeprowadzono 6 zajęć edukacyjnych dla rodziców dzieci przedszkolnych i wczesnoszkolnych, w trakcie których poruszono temat wszawicy, świerzbu oraz pasożytów wewnętrznych. Łącznie edukacją objęto 122 dorosłych. Dystrybuowano materiały edukacyjne, a na stronach internetowej i portalach społecznościowych rozpowszechniano informacje o chorobach pasożytniczych.

Zorganizowano 9 stoisk edukacyjnych, podczas których omawiano głównie problem wszawicy i owsicy.

8.Profilaktyka chorób przenoszonych przez kleszcze

W ramach działań edukacyjnych prowadzono zajęcia z dziećmi i młodzieżą oraz z osobami dorosłymi. Dla dzieci i młodzieży zorganizowano 21 zajęć edukacyjnych (745 osób), dla osób dorosłych przeprowadzono 2 pogadanki podczas zebrania z rodzicami (100 osób). Zorganizowano 9 stoisk profilaktyczno – edukacyjnych o łącznym zasięgu 1780 osób,

Dystrybuowano materiały edukacyjne do przedszkoli, zakładów pracy, uczestników wypoczynku letniego dotyczące chorób przenoszonych przez kleszcze – 2150 sztuk.

W ramach działań edukacyjnych przekazano do przedszkoli kolorowanek „Kleszczowankę” do stosowania podczas zajęć edukacyjnych prowadzonych wśród dzieci.

Na portalach społecznościowych umieszczano informacje na temat chorób przenoszonych przez kleszcze oraz sposobu zapobiegania ukąszeniom przez kleszcze (18 postów o zasięgu 2500), promowano także szczepienia przeciw Kleszczowemu Zapaleniu Mózgu.

9.Higiena osobista

9.1 Higiena osobista

Przeprowadzono 2 zajęcia edukacyjnych dla 40 dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych.

Do szkół zostały dostarczone materiały w zakresie poprawnego mycia rąk. Na stronie internetowej i portalach społecznościowych zamieszczano informacje przypominającą o konieczności mycia rąk, jak również zachęcano rodziców do korzystania z kolorowanek „Myję ręce, bo wiem więcej”.

9.2. Światowy Dzień Mycia Rąk

W ramach Światowego Dnia Mycia Rąk przypadającego 15 października, przeprowadzono 14 zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży. Edukacją objęto łącznie 306 osób.

9.3. Światowy Dzień Higieny Rąk

W ramach Światowego Dnia Higieny Rąk przeprowadzono 6 zajęć edukacyjnych. Edukacją objęto łącznie 164 osoby. Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych w ilości 215 ulotek.

Zorganizowano stoisko profilaktyczno-edukacyjnego na Bulwarze Jana Pawła II w Iławie przy amfiteatrze, łączna ilość odbiorców – 60 osób.

10. Profilaktyka chorób nowotworowych

10.1 Program edukacyjny „Wybierz życie - Pierwszy Krok”

Program edukacyjny „Wybierz życie - Pierwszy Krok” to program edukacyjny poświęcony profilaktyce zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) i raka szyjki macicy dla uczniów szkół ponadpodstawowych. Celem głównym jest zmniejszenie występowania i umieralności na raka szyjki macicy, a także zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli HPV w

jego powstawaniu, podniesienie świadomości o czynnikach zwiększających ryzyko raka szyjki macicy (profilaktyka pierwotna i wtórna), motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie.

W roku szkolnym 2023/2024 w programie wzięły udział 4 szkoły:

- Zespół Szkół im. Bohaterów Września 1939 roku w Iławie,
- Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Stefana Żeromskiego w Iławie,
- Akademicki Zespół Placówek Oświatowych w Fijewie,
- Zespół Szkół w Lubawie.

Edukacją objęto 568 uczniów i 193 rodziców.

Przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu łącznie z dystrybucją materiałów edukacyjnych.

10.2 Znamie! Znam je?

„Znamie! Znam je?” to krajowy program edukacyjny kierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych. Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka. W roku szkolnym 2023/2024 w programie wzięło udział 8 szkół ponadpodstawowych:

- Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Stefana Żeromskiego w Iławie
- Zespół Szkół im. Bohaterów Września 1939 Roku – Technikum
- Zespół Szkół im. Bohaterów Września 1939 Roku – Liceum
- Zespół Szkół im. Bohaterów Września 1939 Roku – Szkoła Branżowa
- Zespół Szkół im. Ireny Kosmowskiej w Suszu – Technikum
- Zespół Szkół im. Ireny Kosmowskiej w Suszu – Szkoła Branżowa
- Zespół Szkół w Lubawie – Liceum
- Zespół Szkół w Lubawie – Szkoła Branżowa

Łączna liczba uczniów objęta edukacją 461.

10.3 Inne działania w zakresie profilaktyki chorób nowotworowych

Zorganizowano stoiska edukacyjno-profilaktyczne, na których rozmawiano jakie nowotwory może powodować HPV, zachęcano kobiety do wykonywania badań cytologicznych, młodym kobietom wyjaśniano w jaki sposób wygląda badanie cytologiczne, na modelu wskazywano gdzie umiejscowiona jest szyjka macicy i gdzie następuje rozwój nowotworu. Omówiono czynniki zwiększające ryzyko nowotworów. Rozmawiano również na temat znamion i konieczności samokontroli pod kątem czerniaka. Omówiono cechy ABCDE.

Dystrybuowano materiały edukacyjne do Ośrodków Zdrowia, zakładów pracy, szkół na terenie

powiatu Iławskiego. Na portalu społecznościowym Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Iławie zachęcano do wykonywania badań profilaktycznych.

11. Promocja szczepień ochronnych

Przez cały rok w trakcie spotkań na stoiskach edukacyjno-informacyjnych oraz na portalach społecznościowych zachęcano do szczepień ochronnych. Zorganizowano w PSSE w Iławie I Powiatową Konferencję dla pielęgniarek w ramach „Europejskiego Tygodnia Szczepień”. Prowadzono zajęcia edukacyjne dla mieszkańców powiatu iławskiego.

12. Światowy dzień zdrowia

7 kwietnia obchodzony jest Światowy Dzień Zdrowia.

W ramach obchodów przeprowadzono 4 zajęcia edukacyjne o łącznym zasięgu 181 osób wśród dzieci szkolnych i przedszkolnych, rodziców i pielęgniarek. Na stronie internetowej i portalach społecznościowych rozpowszechniono informacje o obchodach święta.

W ramach „Światowego Dnia Zdrowia” zorganizowano II Powiatowe Sympozjum na temat Bezpieczeństwa Zdrowotnego pod hasłem „Twoje zdrowie w Twoich rękach”.

13. Akcja „Moje dziecko idzie do szkoły”

„Moje dziecko idzie do szkoły” to akcja, która ma na celu ukształtowanie prawidłowych nawyków i umiejętności prozdrowotnych, podniesienie poziomu wiedzy na temat wybranych elementów zdrowego stylu życia. Skierowany jest rodziców dzieci, rozpoczynających naukę w klasie I szkoły podstawowej.

W ramach akcji przeprowadzono 8 zajęć edukacyjnych dla rodziców dzieci, rozpoczynających naukę w klasach I szkoły podstawowej. Łącznie objęto edukacją 212 osób.

Podczas 7 zorganizowanych stoisk edukacyjno-informacyjnych rozmawiano z rodzicami o właściwej organizacji stanowiska nauki ucznia, właściwego doboru plecaka oraz ważności drugiego śniadania.

Na stronach portali społecznościowych umieszczano informacje na temat m.in. doboru plecaków, zalet spożywania drugiego śniadania, jakie można stosować zamienniki za kanapki.

Rozdystrybuowano 133 ulotki o właściwej organizacji stanowiska pracy ucznia, bezpiecznego korzystania z telefonów komórkowych i kuchenek mikrofalowych, właściwym doborze tornistrów.

14. Bezpieczny wypoczynek

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Iławie w ramach bezpiecznego wypoczynku prowadzi działania edukacyjne podczas wypoczynku zimowego oraz wypoczynku letniego.

14.1 Bezpieczne ferie

W trakcie realizacji akcji „Bezpieczne ferie 2024” przeprowadzono 5 zajęć edukacyjnych o tematyce: profilaktyka chorób zakaźnych: COVID-19, grypa (propagowanie szczepień ochronnych);

prawidłowa higiena rąk, propagowanie zdrowego stylu życia oraz wzmacnianie odporności organizmu (nawodnienie organizmu, racjonalne odżywianie, prawidłowy ubiór oraz aktywność fizyczna); ochrona zdrowia przed następstwami używania tytoniu, wyrobów tytoniowych, nowych substancji psychoaktywnych/dopalaczy, energetyków, suplementów diety (ryzykownych zachowań zdrowotnych);

Łączna ilość odbiorców: 230.

Na portalach społecznościowych umieszczano informacje na temat zdrowych i bezpiecznych ferii – łączna ilość 3. Zorganizowano stoisko profilaktyczno-edukacyjne o zasięgu 300 osób.

14.2 Zdrowe wakacje

W ramach akcji „Zdrowe wakacje” przeprowadzono 22 zajęcia edukacyjne dla 853 uczestników wypoczynku letniego podczas których poruszano różne tematy: profilaktyka chorób odkleszczowych, profilaktyka zatruc grzybami, znaczenie nawodnienia dla prawidłowego funkcjonowania, zasady bezpiecznego korzystania z promieniowania słonecznego, znaczenie prawidłowego mycia rąk w profilaktyce chorób zakaźnych, profilaktyka chorób pasożytniczych, profilaktyka uzależnień od alkoholu, profilaktyka zażywania substancji psychoaktywnych. Zorganizowano 3 stoiska edukacyjno-informacyjne, które odwiedziło 700 osób , udzielono 9 instruktaży dla kierowników wypoczynku letniego , rozdysponowano 1134 ulotki z ważnymi informacjami na temat bezpieczeństwa zdrowotnego.

Na portalach społecznościowych umieszczano 58 informacji na temat zdrowych wakacji (m.in. nawodnienie organizmu, zdrowe odżywianie, znaczenie aktywności fizycznej, zwracano uwagę na szkodliwość promieni UV, profilaktyka zatruc grzybami).

LABORATORIUM BADAŃ
ŚRODOWISKOWYCH
I EPIDEMIOLOGICZNO-
KLINICZNYCH

W ramach działalności laboratorium wykonywane są:

- badania i pomiary czynników szkodliwych i uciążliwych w środowisku pracy w zakresie hałasu, drgań mechanicznych o oddziaływaniu miejscowym i ogólnym na organizm człowieka, pyłowych zanieczyszczeń powietrza oraz oświetlenia elektrycznego;
- badania fizyczne, chemiczne i mikrobiologiczne wody do spożycia, z basenów oraz wody przeznaczonej do kąpieli i rekreacji;
- badania w kierunku schorzeń jelitowych (*Salmonella* spp., *Shigella* spp., *Yersinia enterocolitica*, *Campylobacter*, *Escherichia coli*, *Helicobacter*) oraz kontrola skuteczności sterylizacji.

Laboratorium, w ramach nadzoru sanitarnego, wykonuje badania dla trzech powiatów: iławskiego, działdowskiego i nowomiejskiego.

Wiarygodność wyników badań potwierdzana jest w badaniach biegłości poprzez porównania międzylaboratoryjne organizowane przez uznanych organizatorów, jak: Centralny Instytut Ochrony Pracy-Państwowy Instytut Badawczy, Gdańska Fundacja Wody, LGC Standards z UK, Firma Doradcza ISOTOP s.c. itd.

W 2024 r., Sekcja Badań Środowiska Pracy, Sekcja Badań Wody i Sekcja Badań Mikrobiologicznych na rzecz trzech powiatów w ramach działalności statutowej wykonały **10687** oznaczeń, w tym fizycznych (**4124**), chemicznych (**937**) i mikrobiologicznych (**5626**).

Dodatkowo, w ramach zleceń podmiotów indywidualnych wykonano łącznie **36 927** oznaczeń, w tym **26560** oznaczeń mikrobiologicznych kałów oraz **894** oznaczenia skuteczności sterylizacji, **2614** oznaczeń mikrobiologicznych, chemicznych i fizycznych wody oraz **2278** oznaczeń parametrów fizycznych czynników szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia w środowisku pracy.

Laboratorium, wykonuje badania wody do spożycia w ramach systemu zintegrowanego monitoringu kontrolnego i monitoringu przeglądowego.

Rok 2024 kontynuowano przegląd oświetlenia elektrycznego w szkołach. W tym zakresie laboratorium na zlecenia PPIS w Iławie, PPIS w Nowym Mieście Lubawskim, PPIS w Działdowie oraz PPIS w Ostródzie wykonało pomiary w **15** placówkach oświatowych. Łącznie wykonano **1402** badania.

Na 2025 r zaplanowano rozszerzenie zakresu badań w ramach działalności statutowej PPIS w Iławie poprzez wdrożenie w ramach autorskiego:

„Programu ograniczenia chorób zawodowych powodowanych warunkami środowiska pracy”

„Programu badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy

w powiecie iławskim na lata - 2025-2028” skierowanego do rolników, osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą oraz pracodawców wykonujących pracę w narażeniu na czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy.

DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNO-REPRESYJNA 2024 r.

Tabela: działalność kontrolno-represyjna PSSE w Iławie za rok 2024

Komórka organizacyjna	Liczba obiektów objętych ewidencją	Liczba kontroli	Decyzje		mandaty		Tytuły wykonawcze
			merytoryczne	płatnicze	Liczba	kwota	
Higiena Komunalna	776	373	174	51	8	1.400	0
Bezpieczeństwo Żywności	1162	498	241	200	65	13.800	2
Higiena Pracy	627	123	92	46	4	1.600	11
Higiena Dzieci i Młodzieży	184	160	26	14	0	0	0
Epidemiologia	179	870	6	4	1	500	5
Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny	0	54	0	95	0	0	0
Promocja Zdrowia i Oświata Zdrowotna	0	0	0	0	0	0	0
ogółem	2928	2078	539	410	78	17.300	13

Tabela: działalność kontrolno-represyjna PSSE w Iławie za rok 2022-2024

Rok	Liczba kontroli	Decyzje		mandaty		Kary pieniężne		Tytuły wykonawcze
		merytoryczne	płatnicze	Liczba	kwota	Liczba	Kwota w zł	
2022	10544	629	517	125	24900	1	12775	8
2023	2778	576	478	91	19350	0	0	12
2024	2078	539	410	78	17300	0	0	13

Tabela: działalność laboratorium PSSE w Iławie w zakresie badań za rok 2022-2024

Rok	Badania nadzorowe ogółem	Wykonane oznaczenia		
		Chemiczne	Fizyczne	mikrobiologiczne
2022	14742	964	5049	8729
2023	13995	1013	5052	7930
2024	11895	947	5322	5626

WNIOSKI

Najważniejsze zadania wymagające dalszych skutecznych działań ze strony Inspekcji Sanitarnej:

- Zapobieganie i ograniczanie skutków chorób zakaźnych realizowane poprzez ciągłe monitorowanie sytuacji epidemiologicznej, wdrażanie postępowania przeciwepidemicznego i profilaktycznego, jak również nadzór nad realizacją szczepień ochronnych.
- Monitorowanie jakości wody, zgodnie z wymogami obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, a także wody w kąpieliskach oraz pływalniach.
- Realizowanie nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej, zakładami fryzjerskimi, kosmetycznymi, tatuażu i odnowy biologicznej.
- Monitorowanie warunków zdrowotnych środowiska pracy celem wzmocnienia ochrony zdrowia zatrudnionych pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy.
- Sprawowanie nadzoru nad obiektami żywnościowo-żywnościowymi ze względu na znaczną produkcję i obrót żywnością przekładającą się na dużą liczbę konsumentów oraz prowadzenie skutecznych działań kontrolnych obiektów, które wykazują niezgodny z wymaganiami stan higieniczno-sanitarny, a także wzmożenie nadzoru w obiektach turystycznych w trakcie trwania sezonu turystycznego.
- Utrzymanie wysokiego poziomu odporności zbiorowej oraz zmniejszenie szans zachorowania osób nieuodpornionych.
- Kontynuowanie działalności oświatowo-zdrowotnej poprzez realizowanie programów edukacyjnych w celu kształtowania właściwych postaw, nawyków oraz zachowań prozdrowotnych.